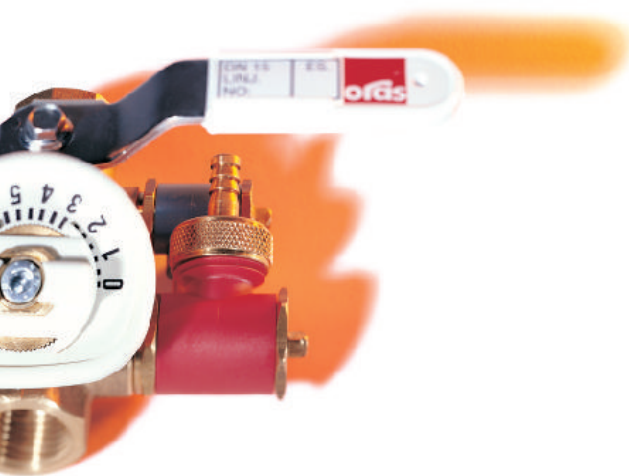

Vuosikertomus 1996

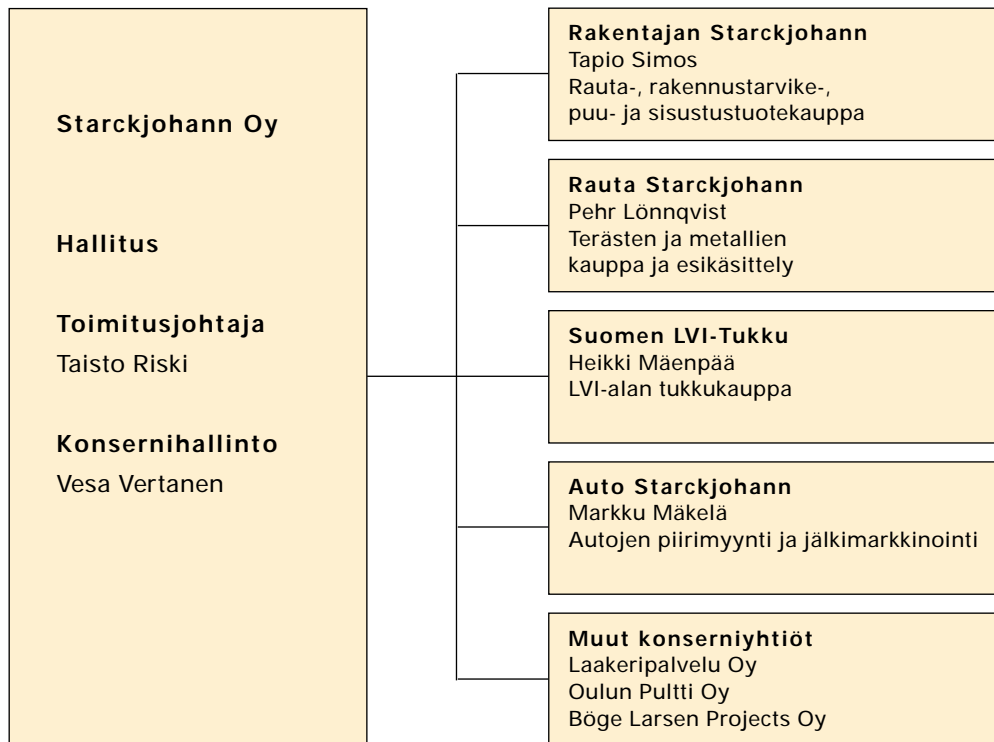
STARCKJOHANN

Kaupan monialayritys

Starckjohann-konserni on vuonna 1868 perustettu kaupan monialayritys. Konsernin emoyhtiö on

Starckjohann Oy, jonka osakkeet on noteerattu Helsingin Arvopaperipörssissä vuodesta 1989 lähtien.

Vuosi 1996 lyhyesti		
Liikevaihto	3.079,7 milj. mk	(muutos 1-12/95 + 4,7 %)
Liikevoitto	91,4 milj. mk	(muutos 1-12/95 + 4,1 %)
Tulos rahoituserien jälkeen	77,4 milj. mk	(muutos 1-12/95 -1,7 %)
Tulos / osake	0,62 mk	(31.12.95 0,58 mk)
Omavaraisuusaste	26,8 %	(31.12.95 21,0 %)

Konsernin avainluvut 1992-1996					
(milj. mk)	1996	1995	1994	1993	1992
Liikevaihto	3.079,7	2.941,6	2.981,2	3.457,2	3.581,0
muutos-%	4,7	-2,9	-13,8	-3,5	8,5
Tulos ennen satunnaisia eriä	77,4	78,7	62,0	-452,9	-220,1
Taseen loppusumma	1.382,5	1.428,2	1.621,9	1.943,5	2.607,6
Henkilöstö keskimäärin	1.457	1.565	1.621	2.114	2.413
Investoinnit	59,8	43,3	10,0	21,0	48,9

Sisältö

Kaupan monialayritys	2
Vuosi lyhyesti, konsernin avainluvut 1992-1996	2
Starckjohann-konserni; toiminta-ajatus, arvot	4
Toimitusjohtajan katsaus	5
Rakentajan Starckjohann	6
Rauta Starckjohann	8
Suomen LVI-Tukku	10
Auto Starckjohann	12
Muut konserniyhtiöt	14
Konsernihallinto	15
Hallitus ja tilintarkastajat	16
Hallituksen toimintakertomus	17
Starckjohann-konsernin tuloslaskelma	23
Starckjohann-konsernin tase	24
Starckjohann-konsernin rahoituslaskelma	26
Starckjohann Oy:n tuloslaskelma	27
Starckjohann Oy:n tase	28
Starckjohann Oy:n rahoituslaskelma	30
Tilinpäätöksen liitetiedot	31
Hallituksen ehdotus	44
Tilintarkastuskertomus	45
Tietoja Starckjohann Oy:n osakkeista	46
Osakkeen kurssikehitys	47
Konsernin taloudellinen kehitys 1992-1996	48
Yhteystiedot	50
Tietoja osakkeenomistajille	51

Starckjohann-konserni

Toiminta-ajatus

Starckjohann-konserni on Suomessa ja lähialueilla toimiva kaupan monialayritys. Konsernin neljä päätoimialaa ovat:

- rauta-, rakennustarvike- ja puutuotekauppa
- terästen ja metallien kauppa
- LVI-tuotteiden kauppa sekä
- autokauppa,

joiden tuottama asiakashyöty on kilpailijoita parempi.

Päämäärä

Konsernin päämääränä on olla kullakin päätoimialallaan ja kokonaisuutena niin kustannustehokas ja kannattava, että konsernin pörssinoteeratun emoyhtiön osakkeen arvonnousu ja tuleva osinkotuotto antavat omistajille sijoituksena kilpailukykyisen tuoton.

Yhteiset arvot

Konsernin toimintaa ohjaavat arvot:

1. Asiakaslähtöisyys
2. Avoin vuorovaikutus
3. Tuloksellisuus
4. Uudistuminen

Yhteisillä arvoilla varmistetaan valittujen tavoitteiden ja strategioiden toteutuminen. Arvot ohjaavat konsernin johtamista, toimintaa ja yhteistyötä.

Yhteiset arvot merkitsevät päivittäisessä toiminnassa asetettujen tavoitteiden sisäistämistä ja niihin sitoutumista, vastuunottoa suunnitelmien ja tavoitteiden toteutuksesta ja loppuunviennistä, oman työn osaamista ja tekemistä mahdollisimman hyvin sekä hyvien suoritusten palkitsemista.

Starckjohann-konserni 1996					
	Tuotteet	Liikevaihto milj.mk	Osuus (%) konsernin liikevaihdosta	Liikevoitto milj.mk	Henkilöstö 31.12.1996
Rakentajan Starckjohann -ryhmä	rauta- ja rakennustarvikkeet puu- ja sisustustuotteet	1.385,3	45,0	41,7	700
Rauta Starckjohann Oy	teräkset ja metallit sekä niiden esikäsittely	623,8	20,3	24,9	269
Suomen LVI-Tukku Oy	LVI-tuotteet	564,7	18,3	6,0	215
Auto Starckjohann Oy	Opel, Nissan, Saab, MB, BMW, Honda, GM-USA, huolto ja varaosat	405,6	13,2	10,9	128
Muut konserniyhtiöt					
Laakeripalvelu Oy	laakerit ja tehosiirtotuotteet	157,9	5,1	15,9	103
Oulun Pultti Oy	kiinnitystarvikkeet				
Böge Larsen Projects Oy	projektivienti				
Muut yhtiöt		39,3	1,3	0,4	71
Konsernin sisäiset erät		-96,8	-3,1	-8,5	
Konserni yhteensä		3.079,7	100,0	91,4	1.486

Toimitusjohtajan katsaus

Starckjohann-konsernin vuoden 1996 toiminnallinen tulos oli edellisvuoden tasoinen, vaikka näkymät päätoimialoillamme olivatkin alkuvuonna synkähköt. Rakentamisen selkeä piristymisen jälkimmäisellä vuosipuoliskolla vauhditti kuitenkin rakennustarvike- ja LVI-kaupan viimeisen kolmanneksen tulokertymää niin, että konsernin tulos rahoituserien jälkeen nousi 77,4 mmk:aan.

Suhdannekäänteen lisäksi oli ilahduttavaa jälleen se, että konsernin kaikki lainojen lyhennykset ja investoinnit hoidettiin vahvalla kassavirralla. Kun uusia lainoja ei nostettu, nousi omavaraisuusaste kahden edellisvuoden tapaan.

Parantunut tulostaso ja taseen vahvistuminen ovat luoneet edellytykset konsernin entistä aktiivisemmalle kehittämiselle. Pörssinoteeratun yhtiön omistajia hyödyttävän osakkeen arvonnousun ja tulevan osinkotuoton aikaansaamiseksi on perusteltua parantaa konsernin pääliiketoimintayhtiöiden kilpailukykyä investoinnein, kun samalla huolehditaan konsernin saneerausohjelman toteutumisesta. Parantuneet suhdannenäkymät päätoimialoillamme ja erityisesti rakennustarvike- sekä teräs- ja metallikaupan kilpailukentässä tapahtuneet muutokset sekä näillä aloilla jo tekemämme panostukset lisäävät myös menestysmahdollisuuksiamme.

Kolme vuotta sitten käynnistynyt konsernin neljän pääliiketoimintayhtiön kehittäminen jatkaa yhtiökohtaisen investointitason kasvaessa aiemmas- ta. Rauta-, rakennustarvike- ja puutuotekauppaa kasvatetaan kehittämällä ja levittämällä edelleen Starkki-toimintamallia, jossa asiakkaille tarjotaan uutta kokonaisvaltaista rautakauppapalvelua. Samoin kehitetään ja levitetään LVI-Tukun uusittua, keskusvarastointiin perustuvaa asiakaslähtöistä toimintamallia. Rauta Starckjohann'in kilpailukykyä parannettiin jo kuluneen vuoden aikana liiketoimintaostolla niin, että se ruostumattomiin teräksiin laajentuneen tuotevalikoimansa avulla palvelee paremmin asiakas-

kuntaansa. Auto Starckjohann'in kannattavuusedellytyksiä parannetaan Tampereen toimitilainvestoinneilla ja yhtiön uusittavalla asiakaspalvelujärjestelmällä.

Konsernirakennetta on kuluvan vuoden alusta fuusioin tiivistetty niin, että pääliiketoimintayhtiöt jatkavat toimintaansa toimialoina. Toimialojen

asiakaslähtöisten strategioiden mukaan panokset suunnataan enenevässä määrin etulinjaan ja liiketoimintoja tukeva hallinto keskitetään. Strategioiden toteuttamisen tueksi toimialojen ja konsernin ydinprosessit uusitaan ja tietojärjestelmät hajautetaan. Myös toimialojen väliset synergiat, joiden avulla konsernin tarjoama kokonaispalvelu ja kustannustehokkuus pystytään tehokkaammin suuntaamaan asiakaskunnan tarpeiden tyydyttämiseksi, pyritään jatkossa hyödyntämään mahdollisimman hyvin.

Yllä mainitun, jo meneillään olevan kehitysprosessin perustana ovat Starckjohann-konsernin yhteiset arvot, jotka ohjaavat jokapäiväistä toimintaamme. Lähdemme kaikessa liikkeelle asiakkaamme näkökulmasta ja pyrimme saavuttamaan tavoitteemme uudella johtajuudella ja joukkuepelillä, jossa osaamisemme muuttuu uudistumisen kautta tuloiksi. Jatkossa koko toimintamme tulee kattamaan lisäksi laatu, jolle asetamme korkeat tavoitteet.

Kuluneesta vuodesta kuuluu kiitos asiakkaillemme, tavarantoimittajille, henkilöstölle sekä rahoittajille ja omistajille.

Kaupan aloilla on nähty ja tullaan jatkossakin näkemään muutoksia. Näemme muutokset mielenkiintoisina haasteina ja mahdollisuuksina ja haluamme olla niissä mukana.

Taisto Riski

Rakentajan Starckjohann

Toimitusjohtaja
Tapio Simos

Rakentajan Starckjohannin ja sen Starkki-ketjun kilpailukyky perustuu alan tukku- ja vähittäiskaupan osaamiseen, volyymien yhdistämiseen sekä ketjutoimintaan. Sen kilpailuetuja ovat puun ja raudan yhdistäminen, tuotevaihtoehtojen suuri määrä sekä puun erikoisliikemäinen osaaminen. Rakentajan Starckjohann on palveluiltaan ja kustannustehokkuudeltaan alansa edelläkävijä, joka kehittää toimintaansa asiakaslähtöisesti.

Osuus konsernin liikevaihdosta 45,0 %

Liikevaihto 1.385,3 Mmk

Liikevoitto 41,7 Mmk

Henkilöstö 700

Rakentajan Starckjohann muodostaa asiakaslähtöisesti toimivan, valtakunnallisen rakennustarvikkeita, puutuotteita, sisustustuotteita sekä työkaluja myyvän Starkki-ketjun, joka palvelee yksityis- ja yritysasiakkaita. Sen pääasiakasryhmiä ovat rakennusteollisuus, puusepänteollisuus, jälleenmyyjät, omakotirakentajat, remontoijat ja sisustajat. Yhtiön jakeluverkoston muodostavat Starkki-yksiköt, joissa jokaisessa toimii yrityspalvelu ja myymälä. Rakentajan Starckjohannilla on yhteensä 18 toimipaikkaa 15 eri paikkakunnalla Suomessa. Lisäksi yhtiö harjoittaa rakennustarvikkeiden vientiä Venäjälle ja Baltian maihin.

Rakentajan Starckjohann -ryhmään kuuluu myös sisustustuotteisiin erikoistunut Aninkaisten Tapetti ja Väri Oy Turussa. Ryhmään kuuluneet muut sisustusalan erikoisliikkeet eli Oulun Sisustajat Oy, Kajaanin Sisustajat Oy, Rova-Sisustus Oy, Mattoyhtymä Oy sekä Tampereen Lattiatyö Oy myytiin vuoden 1996 aikana. Sisustuskauppaa jatketaan ja kehitetään nyt Starkki-yksiköissä.

Liikevaihto ja liikevoitto

Rakentajan Starckjohann -ryhmän liikevaihto oli vuonna 1996 1.385,3 milj. markkaa eli 45,0 % Starckjohann-konsernin liikevaihdosta (v. 1995: 1.288,9 milj. mk ja 43,8 %). Liikevaihto kasvoi 7,5 %, mihin vaikutti sekä uudisrakentamisen että korjausrakentamisen piristyminen kauden aikana. Yhtiön markkinaosuutta kasvattivat kilpailutilanteessa tapahtuneet muutokset sekä Starkki-yksiköissä tehdyt uudistukset ja laajennukset.

Rakentajan Starckjohann -ryhmän liikevoitto oli 41,7 milj. markkaa eli 3,0 % liikevaihdosta (v. 1995: 30,4 milj. mk ja 2,4 %). Liikevoitto parani lisääntyneen volyymin ja toiminnan tehostamisen ansiosta. Kustannustehokkuus ja tuottavuus kasvoivat mm. entistä paremmalla pääomien hallinnalla ja kustannuskurilla.

Ryhmän palveluksessa oli vuoden 1996 lopussa yhteensä 700 henkilöä (v. 1995: 776). Henkilöstömäärän lasku johtui lähinnä sisustusryhmän yritysten myynnistä.

Toiminta

Rakentajan Starckjohannin liiketoiminta on riippuvainen Suomen rakennustoiminnasta. Uudisrakentaminen ja korjausrakentaminen kasvoivat varsinkin vuoden 1996 loppupuolella, mikä lisäsi yhtiön tuotteen kysyntää. Rauta- ja rakennustarvikekauppa kehittyi pääpiirteissään yleisen rakentamisen kehityksen mukaisesti. Rakennustarvikkeiden hinnat nousivat jonkin verran vuoden 1996 aikana. Hintakehitys vaihteli merkittävästi tuoteryhmittäin.

Starkki-toimintamallia kehitettiin edelleen kauden aikana. Vuoden 1997 alusta otettiin käyttöön yritysasiakkaiden palveluun uusi toimintamalli. Vuoden 1996 aikana uusittiin Imatran, Porin ja Seinäjoen yksiköt. Näiden lisäksi Oulussa rakennettiin entisiin teräsvaraston tiloihin uusi Starkki-yksikkö, joka valmistui joulukuussa. Vuoden lopulla käynnistettiin toimintojen yhdistämishanke Lappeenrannassa. Joulukuussa 1997 valmistuvaan uuteen toimintakeskukseen siirtyvät Rakentajan Starckjohannin lisäksi myös Suomen LVI-Tukun ja Rauta Starckjohannin Lappeenrannassa toimivat yksiköt. Lisäksi tänä vuonna yhdistetään Turun Starkki-yksiköt sekä uudistetaan Jyväskylän ja Hämeenlinnan yksiköt. Pääkaupunkiseudulla Espoossa avataan vuoden lopulla uusi Starkki-yksikkö.

Starckjohann-konsernin johtamisjärjestelmän ja henkilöstön kehittämisprosessiin liittyvää johtamis- ja palvelukoulutusta jatketaan edelleen tänä vuonna.

Näkymät

Rakennustoiminnan lievän kasvun arvioidaan jatkuvan kuluvana vuonna ja Rakentajan Starckjohannin lisäävän markkinaosuuttaan niin yritys- kuin yksityisasiakaskaupassa.

Starkki-ketjun uudistaminen ja laajentaminen sekä toiminnan tehostaminen parantavat Rakentajan Starckjohannin toimintamahdollisuuksia ja kilpailukykyä.

Painopistealueita Rakentajan Starckjohannin toiminnassa ovat tämän vuoden myynnin ja tuloksen kasvattaminen, Starkki-toimintamallin edelleen kehittäminen ja siihen liittyvien investointien toteuttaminen, henkilöstön koulutus ja kehittäminen sekä asiakaspalvelun laadun parantaminen.

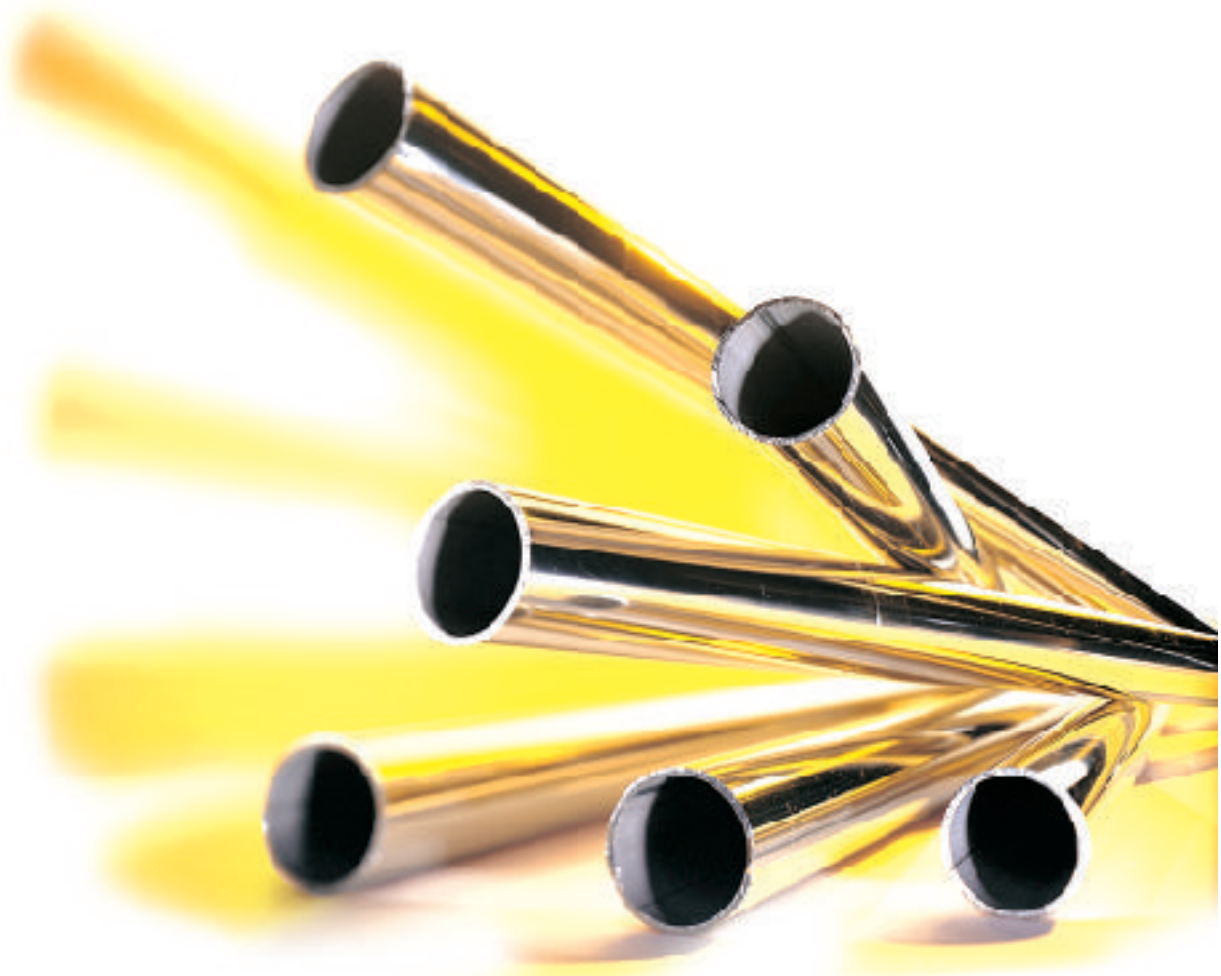
Rauta Starckjohann

Rauta Starckjohannin kilpailukyky perustuu valtakunnalliseen myynti- ja jakeluverkostoon, laajaan tuotevalikoimaan, alan tuotteiden ja esikäsittelyn osaamiseen sekä hyvään asiakaspalveluun.

Rauta Starckjohann hoitaa kokonaisvaltaisesti ja kustannustehokkaasti materiaaliketjun terästen ja metallien valmistajilta asiakkaille.

Toimitusjohtaja
Pehr Lönnqvist

Rauta Starckjohann harjoittaa terästen ja metallien kauppaa ja terästen esikäsittelytoimintaa. Se palvelee metalliteollisuutta, teollisuuden ja julkisen sektorin tuotantotekniikan kunnossapitoa sekä terästen ja metallien jälleenmyyntiä. Yhtiön toiminta perustuu laajaan terästen ja metallien varastovalikoimaan ja terästen esikäsittelypalveluun sekä näiden tehokkaaseen hyödyntämiseen teräksen tuottajan ja lopukäyttäjän välisessä materiaaliketjussa.

Rauta Starckjohannin jakeluverkosto kattaa koko Suomen sekä Baltian maat. Teräspalvelukeskukset sijaitsevat Lahdessa, Turussa, Tampereella ja Vantaalla. Yhtiöllä on myyntiyksiköt 10 paikkakunnalla Suomessa sekä Baltian alueella kauppaa käyvä tytäryhtiö Tallinnassa. Palvelun laadun takeena on yhtiön vuonna 1992 sertifioitu ISO 9002 -standardin mukainen laatujärjestelmä.

Liikevaihto ja liikevoitto

Rauta Starckjohann Oy:n liikevaihto vuonna 1996 oli 623,8 milj. markkaa eli 20,3 % Starckjohann-konsernin liikevaihdosta (v. 1995: 645,8 milj. mk ja 22,0 %). Terästen ja metallien hinnoissa alkuvuonna tapahtunut noin 15-20 prosentin hintojen lasku heikensi yhtiön myynti- ja tuloskehitystä. Liikevaihto säilyi kuitenkin kilpailutilanteeseen nähden tyydyttävällä tasolla. Metalliteollisuuden tuotanto kasvoi kauden aikana noin 7 %, mutta jäi selvästi edellisvuoden kasvuluvusta, joka oli noin 20 %.

Rauta Starckjohann Oy:n liikevoitto oli 24,9 milj. markkaa ja 4,0 % liikevaihdosta (v. 1995: 35,0 milj. mk ja 5,4 %). Liikevoitto heikkeni hintojen laskusta ja edellisvuotta heikommasta myyntikehityksestä johtuen. Oy Mercantile Ab:lta syyskuussa ostetut teräs- ja metalliliiketoiminnot lisäsivät yhtiön tuotevalikoimaa ja esikäsittelykapasiteettia. Tämä ei kuitenkaan vielä vuoden 1996 aikana parantanut yhtiön liikevoittoa toimintojen yhdistämisestä aiheutuneiden ylimääräisten kustannusten vuoksi.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden 1996 lopussa 269 henkilöä (v. 1995: 201). Henkilöstömäärän kasvu johtui liiketoiminnan laajentumisesta.

Toiminta

Rauta Starckjohannin esikäsittelykeskukset toimivat lähes koko vuoden täydellä teholla ja kolmessa vuorossa. Kauden aikana valmistuivat Lahden ja Turun esikäsittelykeskusten laajennukset. Oy Mercantile Ab:lta siirtyneet Tampereen ja Vantaan teräspalvelukeskukset vahvistivat merkittävästi Rauta Starckjohannin asemaa ruostumattomien ja haponkestävien terästen ja alumiinituotteiden kaupassa sekä terästen esikäsittelytoiminnassa, joka laajeni mm. plasma- ja laserleikkauksella.

Koko konsernia koskeneen johtamis- ja henkilöstön kehittämisprosessin mukaisesti tarkennettiin Rauta Starckjohannin johtamisjärjestelmää ja määriteltiin toiminnan perustana olevat arvot. Konsernin koulutuksen jatkoksi käynnistettiin koko yhtiön henkilöstön kattava, laatutoimintaan, yhtiön menestysmalliin ja arvoihin perustuva Toimivat Porukat -kehitysprosessi, joka tähtää me-hengen ja yhteistoiminnan kehittämiseen.

Näkymät

Vuoden 1997 näkymät ovat metalliteollisuudessa hyvät. Tuotannon arvioidaan kasvavan jonkin verran vuoden 1996 tuotantoa enemmän ja terästen ja metallien hintojen kääntyvän lievään nousuun toisella vuosipuoliskolla. Teollisuuden investointien arvioidaan laskevan lievästi. Rakentamisen elpyminen kompensoi kuitenkin teollisuusinvestointien laskua.

Lisääntyneen esikäsittely- ja varastokapasiteettinsa, laajennetun ja syvennetyn tuotevalikoimansa sekä laatutoimintansa ansiosta Rauta Starckjohannilla on entistä paremmat valmiudet kannattavaan ja kilpailukykyiseen toimintaan terästen ja metallien kaupassa ja esikäsittelyssä.

Suomen LVI-Tukku

Toimitusjohtaja Heikki Mäenpää

Suomen LVI-Tukun kilpailukyky perustuu valtakunnalliseen myynti- ja varastoverkostoon, toimivaan logistiikkaan ja kustannustehokkuuteen. Sen kilpailuetuja ovat hyvä LVI-alan asiantuntemus ja asiakaspalvelu.

Osuus konsernin liikevaihdosta 18,3 %

Liikevaihto 564,7 Mmk

Liikevoitto 6,0 Mmk

Henkilöstö 215

Suomen LVI-Tukku harjoittaa lämpö-, vesi- ja ilmastointituotteiden tukkukauppaa Suomessa ja lähialueilla. Se palvelee erityisesti LVI-urakoitsijoita, kuntien ja valtion laitoksia, valmistavaa konepajateollisuutta ja teollisuuden kunnossapitoa sekä LVI-tuotteiden jälleenmyyjiä. Yhtiön valtakunnalliseen myynti- ja varastoverkostoon kuuluu 15 toimipistettä eri puolilla Suomea. Suomen LVI-Tukku on keskittynyt vain LVI-tukkukauppaan eikä harjoita lainkaan alan asennustoimintaa. Aiemmin yhtiön osastona toimineen projektivientiä harjoittavan Böge Larsen Projectsin liiketoiminta siirrettiin vuoden 1996 alussa Böge Larsen Projects Oy:öön.

Liikevaihto ja liikevoitto

Suomen LVI-Tukku Oy:n liikevaihto vuonna 1996 oli 564,7 milj. markkaa eli 18,3 % Starckjohann-konsernin liikevaihdosta. Liikevaihto oli edellisen vuoden tasoa (v. 1995: 564,8 milj. mk).

LVI-tukkukaupan toimintaympäristössä edellisen vuoden aikana tapahtuneet kilpailutilanteen muutokset heijastuivat yhtiön toimintaan koko vuoden ajan jatkuneena kireänä hintakilpailuna, mikä laski koko toimialan kannattavuutta. Vuoden alkupuolella kysyntä oli alhaisella tasolla, mutta kesällä voimistunut korjausrakentaminen lisäsi LVI-tuotteiden kysyntää, joka jatkui edellisvuotta korkeammalla tasolla koko loppuvuoden. Kovasta kilpailusta huolimatta yhtiö säilytti vuoden 1996 aikana noin 20 %:n osuuden alan markkinoista.

Suomen LVI-Tukku Oy:n liikevoitto laski, mikä johtui alkuvuoden alhaisesta kysynnästä sekä erityisesti kovasta hintakilpailusta. Yhtiön liikevoitto oli 6,0 milj. markkaa eli 1,1 % liikevaihdosta (v. 1995: 9,9 milj. mk ja 1,7 %). Liikevoitto parani vuoden loppua kohti.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden 1996 lopussa 215 henkilöä (v. 1995: 209). Henkilömäärän kasvu johtui toiminnan laajentumisesta.

Toiminta

Suomen LVI-Tukku panosti edelleen kauden aikana varastokaupan ja noutomyynnin kehittämiseen ja lisäsi tuotevalikoimiaan ja myyntiään ilmastointi-, kunta- ja teollisuussektorilla. Lohjalle perustettiin syyskuussa uusi myyntiyksikkö. Vuoden lopulla aloitettiin toimenpiteet Oulun myyntiyksikön siirtämiseksi Rakentajan Starckjohannilta vapautuneisiin tiloihin Limingantulliin.

Vuoden 1996 aikana käynnistettiin myös hanke keskusvaraston perustamiseksi Turun Pansioon Rakentajan Starckjohannin entisiin varastohotellitiloihin. Keskusvarasto liittyy tärkeänä osana Suomen LVI-Tukun logistiikan kehittämiseen, jossa luovutaan aikaisemmasta piirivarastoinnista ja siirrytään keskusvarastointiin. Keskusvarasto aloittaa toimintansa kuluvan vuoden maaliskuussa.

Pansion keskusvaraston lisäksi kullakin Suomen LVI-Tukun myyntiyksiköllä on edelleen oma paikallinen palveluvarastonsa. Turun myyntiyksikkö muutti Pansioon keskusvaraston kanssa samoihin tiloihin kuluvan vuoden tammikuussa.

Kauden aikana yhtiön esimieskunta osallistui koko konsernia koskevaan johtamisen ja henkilöstön kehittämisprosessiin liittyvään koulutukseen, joka jatkuu kuluvana vuonna mm. Suomen LVI-Tukun omalla Paikkakunnan paras joukkue -koulutuksella.

Näkymät

LVI-alan tuotteiden kysynnän kasvun arvioidaan jatkuvan tänä vuonna, mutta kilpailun alalla jatkuvan edelleen kireänä. Asiakaspalveluun, logistiikkaan ja toimipaikkaverkostoon sekä henkilöstöön liittyvien kehitystoimenpiteittensä ansiosta Suomen LVI-Tukun kilpailukyky paranee tänä vuonna.

Auto Starckjohann

Auto Starckjohannin kilpailukyky perustuu alan osaamiseen, asiakaslähtöiseen toimintaan ja tunnettuihin, riittävän suuren markkinaosuuden omaaviin auto-merkkeihin, joita se myy asiakkaiden odotukset ylittävällä palvelulla.

Toimitusjohtaja Markku Mäkelä

Osuus konsernin liikevaihdosta 13,2 %

Liikevaihto 405,6 Mmk

Liikevoitto 10,9 Mmk

Henkilöstö 128

Auto Starckjohann harjoittaa henkilöauto- ja varaosa-kauppaa sekä huolto- ja korjaamotoimintaa Lahdessa, Tampereella, Hämeenlinnassa ja Heinolassa. Auto Starckjohann on ns. megadiileri, joka edustaa useita automerkkejä. Yhtiön myymiä merkkejä ovat Opel, Saab, Nissan, Mercedes-Benz, Honda, BMW ja GM-USA-autot. Päämerkki on Opel, jota yhtiö edustaa kaikilla toimipaikkakunnillaan. Lisäksi Auto Starckjohann hoitaa Lahdessa, Tampereella ja Hämeenlinnassa myös kuorma-autojen varaosa-, huolto- ja korjaamopalveluja.

Liikevaihto ja liikevoitto

Auto Starckjohann Oy:n liikevaihto vuonna 1996 oli 405,6 milj. markkaa eli 13,2 % Starckjohann-konsernin liikevaihdosta (v. 1995: 322,1 milj. mk ja 11,0 %). Liikevaihto kasvoi 25,9 %, mikä johtui edelleen jatkuneesta henkilöautojen kysynnän kasvusta.

Yhtiön liikevoitto oli 10,9 milj. markkaa ja 2,7 % liikevaihdosta (v. 1995: 8,6 milj. mk ja 2,7 %). Autokaupan kasvu painottui uusien autojen kauppaan. Liikevoitto kasvoi markkamääräisesti, mutta säilyi prosentuaalisesti edellisvuoden tasolla.

Yhtiön henkilöstömäärä oli vuoden 1996 lopussa 128 (v. 1995: 117). Henkilöstömäärää lisäsi kauden aikana mm. Tampereelle perustettu toinen autoliike.

Toiminta

Autokaupan kasvu jatkui edelleen vuoden 1996 aikana. Uusia henkilöautoja myytiin Suomessa yhteensä 95.830 kappaletta eli viidennes enemmän kuin edellisvuonna. Uusien autojen hintakehitys oli maltillinen. Käytettyjen autojen hinnat jopa hieman laskivat vaihtoautovarastojen kasvaessa ja kilpailun kiristytessä. Jälkimarkkinointipalvelujen kysyntä kasvoi uusien autojen myynnin lisääntymisen ansiosta.

Auto Starckjohannin myynti kasvoi alan markkinoiden yleistä kasvua paremmin. Yhtiö luovutti kauden aikana yhteensä 1.719 uutta ja 3.144 käytettyä autoa. Valtakunnan myydyin henkilöautomerkki

oli jo kolmantena peräkkäisenä vuonna yhtiön päämerkki Opel 13,6 prosentin markkinaosuudellaan.

Tärkein investointi kauden aikana oli Tampereen Lielahteen syyskuussa avattu uusi autoliike. Yhtiössä tehostettiin edelleen automyynnin ja jälkimarkkinoinnin toimintoja investoimalla uusiin tietojärjestelmiin. Tampereella otettiin käyttöön viivakoodijärjestelmä ja kuluvana vuonna on tarkoitus uudistaa koko tietojärjestelmä.

Varaosakaupassa kehitettiin edelleen varaosien keskusvarastointia, mikä vähentää varastoon sitoutuneita pääomia ja lisää kiertoa. Huolto- ja korjaamotoiminta hoidetaan yhteistyösopimuksilla yhtiön tiloissa toimivien itsenäisten korjaamoyrittäjien muodostamien huoltotiimien kanssa.

Näkymät

Auto Starckjohannilla on laajan ja monipuolisen merkivalikoimansa ansiosta hyvät mahdollisuudet hyödyntää tehokkaasti kasvava henkilöautojen kysyntä. Tänä vuonna arvioidaan Suomessa myytävän yhteensä noin 110.000 uutta henkilöautoa, mikä on noin 15 % enemmän kuin viime vuonna. Suomen automyynnissä ollaan kuitenkin edelleen kaukana 1980-luvun huippuvuosista.

Auto Starckjohannilla on hyvä markkina-asema kaikilla toimipaikkakunnillaan. Kuluvana vuonna se vahvistaa edelleen asemaansa Tampereella, kun Hatanpälle valmistuu joulukuussa uusi autotalo. Tänä vuonna Auto Starckjohannilla panostetaan edelleen kustannustehokkuuden parantamiseen, vaihtoautokaupan kehittämiseen ja markkinoinnin tehostamiseen. Varaosakaupan sekä huolto- ja korjaamopalvelujen kysynnän arvioidaan kasvavan niin henkilöautojen kuin hyötyajoneuvojenkin osalta.

Muut konserniyhtiöt

Laakeripalvelu

Laakeripalvelu Oy toimittaa asiakkailleen kulloiseenkin tarpeeseen soveltuvia laakereita, tehonsiirto- ja muita teknisiä tuotteita. Laakeripalvelu tuo maahan, varastoi ja myy sekä suoraan että jälleenmyyjäverkostonsa kautta ao. tuotteita kohderyhminään ensiasennus- ja kunnossapitoasiakkaat. Yhtiö toimii Helsingissä, minkä lisäksi sillä on toimipisteet Lahdessa ja Tampereella.

Laakeripalvelu Oy:n liikevaihto vuonna 1996 oli 57,9 milj. markkaa (v. 1995: 61,3 milj. mk). Alan kokonaismarkkinat säilyivät lähes edellisvuoden tasolla. Yhtiön liikevaihto laski ja kaupan rakenteen paranemisesta huolimatta myös liikevoitto jäi edellisvuodesta.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden 1996 lopussa 39 henkilöä (v. 1995: 39).

Kuluvan vuoden näkymät ovat yhtiössä hyvät.

Oulun Pultti

Oulun Pultti Oy on kiinnikealan erikoisliike, joka harjoittaa kiinnittimien maahantuontia ja kauppaa. Se toimittaa kiinnittimiä teollisuudelle ja jälleenmyyjille. Yhtiöllä on Oulun lisäksi toimipisteet Kemissä ja Rovaniemellä.

Oulun Pultti Oy:n liikevaihto vuonna 1996 oli 23,4 milj. markkaa (v. 1995: 21,2 milj. mk). Liikevaihto kasvoi noin 10 %. Myös liikevoitto kasvoi edellisvuodesta. Yhtiön palveluksessa oli vuoden 1996 lopussa yhteensä 28 henkilöä (v. 1995: 27).

Yhtiöllä on vahva asema rakennusaineteollisuuden kiinnitintoimittajana. Kilpailun kiristymisestä huolimatta myönteisen kehityksen arvioidaan jatkuvan kuluvana vuonna.

Böge Larsen Projects

Böge Larsen Projects Oy on ATK- ja muiden erikoistilojen rakentamiseen ja varusteluun, tietotekniikan varmistamiseen ja modernin teknologian käyttöön ottoon erikoistunut yritys. Se toimittaa mm. korokelattioita ja UPS- ja tarkkuusilmastointijärjestelmiä kotimaahan sekä ATK- ja muiden erikoistilojen projekteja vientiin, pääasiassa Venäjälle. Yhtiön asiakkaita ovat mm. kiinteistö-, pankki-, tele- ja vakuutusala sekä teollisuus ja urakointi. Yhtiön kotipaikka on Helsinki ja sillä on akkreditoidut edustustot Moskovassa ja Pietarissa.

Böge Larsen Projectsin liiketoiminta siirrettiin vuoden 1996 alussa Suomen LVI-Tukku Oy:stä Böge Larsen Projects Oy:öön.

Yhtiön liikevaihto vuonna 1996 oli 76,5 milj. markkaa (v. 1995: 78,7 milj. mk). Liikevaihto laski noin 3 % edellisvuodesta. Myös liikevoitto laski hieman.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden 1996 lopussa 36 suomalaista henkilöä.

Vuoden 1996 aikana kotimaan markkinat vilkas- tuivat, mutta vientimarkkinat Venäjällä vaikeutuivat. Markkinatilanteen arvioidaan jatkuvan samanlaisena tänä vuonna. Vientimarkkinoilla yhtiön pääpaino kohdistuu valuuttatuloillaan toimitilojaan uusiviin venäläisiin organisaatioihin ja Venäjälle etabloitui- viin ulkomaisiin yhtiöihin.

Konsernihallinto

Starckjohann-konsernin talous- ja hallintotoiminnon tehtävänä on huolehtia niistä yhteisistä palveluista, jotka on tarkoituksenmukaista hoitaa keskitetysti. Tällaisia kaikille toimialoille yhteisiä hallinnon palveluita ovat laskenta, rahoitus, maksuliikenne, laki-asiat, tietohallinto ja kiinteistöt.

Panokset etulinjaan, takalinjat keveiksi

Vuoden 1996 aikana käynnistyi Starckjohann-konsernin hallinnon kehittämisprosessi, jonka päämääränä on mahdollisimman kustannustehokkaasti hoitaa keskitetyt, samankaltaisina toimialasta riippumatta toistuvat hallintotehtävät sekä tarjota toimintojen tarvitsemia asiantuntijapalveluja. Prosessin seurauksena toimialat voivat jatkossa täysipainoisesti keskittyä asiakaslähtöiseen palvelutoimintaan ja liiketoimintoja tukevat hallintotoimet tehdään tehokkaasti konserniin keskitetyssä osassa.

Uudistuva tietohallinto

Konsernissa käynnistyi tehdyn tietohallintostrategian mukainen kehitystyö, jossa uuden lähiverkkoympäristöä hyödyntävän tietoliikennestrategian avulla siirrytään asteittain avoimeen laiteympäristöön. Tulevina vuosina uusitaan sekä kaupalliset että hallinnon järjestelmät.

ATK-käyttötoiminto myytiin syyskuussa ulkopuoliselle palvelutuottajalle, joka on myös tärkeä yhteistyökumppani vuoteen 2000 tähtäävässä tietohallinnon uudistustyössä.

Talous- ja hallintojohtaja
Vesa Vertanen

Kiinteistöt

Konsernin kiinteistöliiketoiminta on keskitetty Vahva-Jussi Oy:n ja VJ-Kiinteistöt Oy:n muodostamaan alakonserniin. Kiinteistöjen vuokrausaste oli koko vuoden lähes 90 % ja nettotuotto lähes 6 %.

VJ-Kiinteistöt Oy:n omistamien n. 40 miljoonan markan tasearvoisten vaihto-omaisuuskiinteistöjen osalta on tehty realisointisuunnitelma, jonka mukaisesti kiinteistöt pyritään myymään vuoteen 2002 mennessä. Tällä tavoin rahoitetaan Vahva-Jussi Oy:n samansuuruisten ulkopuolisten saneerausvelkojen lyhennykset vuosina 1997-2002.

Konsernirakenne

Konsernirakenne selkiytyi edelleen vuoden 1996 aikana ja kuluvan vuoden alussa. Suurimmillaan yli 60 yhtiötä käsittänyt Starckjohann-konserni on myös juridisesti virtaviivaistettu kuudeksi liiketoimintaa harjoittavaksi yhtiöksi.

Uudistettu konsernirakenne luo omalta osaltaan hyvän pohjan hallinnon kehittämisprosessille. Yksinkertainen rakenne mahdollistaa hallinnollisten synergiaetujen lisäksi keskitetyn osan asiakaspalvelun ja laadun parantamisen sekä rahoituksen ja verotuksen optimointimahdollisuuksien hyödyntämisen.

Hallitus ja tilintarkastajat

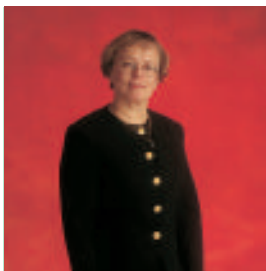
Risto Wartiovaara

Hannu Anttila

Matti Elovaara

Sisko Kanervaara

Kari Kolu

Taisto Riski

Hallitus

Puheenjohtaja

Pankinjohtaja Risto Wartiovaara

Jäsenet

Varatoimitusjohtaja Hannu Anttila

Konsernijohtaja Matti Elovaara

Varatuomari Sisko Kanervaara

Toimitusjohtaja Kari Kolu

Toimitusjohtaja

Ekonomi, KHT Taisto Riski

Tilintarkastajat

Mauri Palvi, KHT

Reino Tikkanen, KHT

Varatilintarkastajat

KPMG Wideri Oy Ab

Hallituksen toimintakertomus

Yleiskatsaus

Starckjohann-konsernin liiketoiminnan volyyymi on riippuvainen kotimarkkinoiden rakennustoiminnan suhdannekehityksestä. Rakennusalan näkymät olivat synkät koko vuoden 1996 alkupuoliskon. Uudisrakentamista kuvaava volyyymi-indeksi oli kuuden ensimmäisen kuukauden aikana negatiivinen, vaikka vuosi 1995 oli jo ollut uusien asuntojen rakentamisen aloituksissa huonoin yli 60 vuoteen.

Rakentamisen suhdanteissa tapahtui käänne keksällä, jolloin myönnettyjen rakennuslupien määrät lähtivät kasvuun ja alan tuotteiden kysyntä kasvoi tasaisesti heinäkuusta vuoden loppuun saakka. Uusien asuntojen rakentamisen koko vuoden volyyymi jäi vielä kuitenkin varsin alhaiselle tasolle, vaikka asuntojen aloituksissa päästiin yli 25.000:een (v. 1995: 18.300), mikä on vain vajaa puolet esimerkiksi 1980-luvun loppupuoliskon keskimääräisestä tasosta.

Korjausrakentaminen, jonka osuus on jo yli puolet koko rakentamisesta, kasvoi edellisen vuoden tapaan noin kahdeksalla prosentilla. Korjausrakentamista vauhditti myös vilkastunut asuntokauppa.

Rakennustarvikkeiden ja LVI-tuotteiden kauppa lisääntyi suhdannekäänteen johdosta niin, että toisen vuosipuoliskon kasvuluvut olivat alkuvuotta selvästi korkeampia. Vuositasolla rautakaupan tukku-myynä kasvoi noin kolme prosenttia ja vähittäismyynä lähes viisi prosenttia. LVI-alan tukkukaupan kasvu oli yli kymmenen prosenttia vuodessa.

Metalli- ja konepajateollisuuden kasvu hidastui edellisvuodesta, mutta tuotanto kasvoi edelleen noin seitsemän prosenttia. Terästen ja metallien hintojen lasku sekä erityisesti vuoden alkupuoliskolla tapahtunut väliaikainen kysynnän väheneminen pienensivät alan yritysten myyntiä ja tulosta.

Autokaupan kasvu jatkui vuoden 1996 aikana, jolloin Suomessa myytiin 95.830 uutta henkilöautoa, kun edellisvuonna rekisteröitiin 79.890 uutta henkilöautoa. Parhaimmillaan Suomessa myytiin vuonna 1989 yli 170.000 uutta autoa.

Konsernissa keskityttiin neljän pääliiketoimintayhtiön eli rakennustarvike-, rauta ja puutuote-kaupan (Rakentajan Starckjohann Oy), terästen ja metallien

kaupan sekä esikäsittelytoiminnan (Rauta Starckjohann Oy), LVI-alan tukkukaupan (Suomen LVI-Tukku Oy) ja autokaupan (Auto Starckjohann Oy) liiketoiminnan kehittämiseen.

Konsernin tuloskehitys oli vuoden ensimmäisen kolmanneksen aikana edellisvuotta hitaampi. Kesän ja syksyn aikana tapahtuneen kysynnän kasvun ansiosta tulos kehittyi myönteisesti vuoden loppua kohti ja oli vuoden viimeisellä kolmanneksella jo selvästi edellisen vuoden vastaavaa parempi.

Konsernin maksuvalmius oli koko kauden ajan hyvä. Kaikki investoinnit ja lainojen lyhennykset hoidettiin tulorahoituksella.

Kauden investoinnit kohdistuivat pääosin Starkki-ketjun toimipisteiden uudistamiseen ja ketjutoiminnan kehittämiseen sekä teräs- ja metallikaupan ja autokaupan laajentamiseen.

Yrityssaneerauksessa olevat konsernin yhtiöt eli emoyhtiö Starckjohann Oy, Rakentajan Starckjohann Oy, Rauta Starckjohann Oy (ent. Starckjohann Palvelut Oy) sekä Vahva-Jussi Oy hoitivat kaikki kaudelle ajoittuneet yrityssaneerauksen edellyttämät korkojen maksut ja lainojen lyhennykset saneerausohjelmien mukaisesti.

Vuoden 1996 aikana jatkettiin edellisvuoden lopulla alkanutta konsernin johtamisjärjestelmän ja henkilöstön kehittämisprosessia. Tähän Ahjo-nimellä toteutettuun kehittämisprosessiin liittyen määriteltiin konsernille yhteiset perusarvot ja kehitettiin yhteinen johtamisjärjestelmä, joka otettiin käyttöön kaikissa pääliiketoimintayhtiöissä. Kauden aikana kaikki esimiehet kävivät läpi neljä päivää kestäneen esimieskoulutuksen. Tästä jatkettiin liiketoimintayhtiökohtaisin koko henkilöstön kehittämisohjelmin. Ahjo-prosessi jatkuu edelleen tänä ja seuraavina vuosina.

Liikevaihto

Starckjohann-konsernin liikevaihto oli tilikaudella 1996 3.079,7 milj. markkaa (v. 1995: 2.941,6 milj. mk). Liikevaihto nousi 4,7 prosenttia. Liikevaihdon kasvu oli seurausta jälkimmäisen vuosipuoliskon vilkastuneesta rakennustarvikekaupasta ja koko vuoden tasaisesti kasvaneesta autokaupasta.

Konsernin liikevaihto jakautui seuraavasti:

	Liikevaihto	Osuus-%	Muutos-%
(1.000 mk)			v. 1995
Pääliiketoimintayhtiöt:			
Rakentajan			
Starckjohann-ryhmä	1.385.266	45,0	7,5
Rauta Starckjohann Oy	623.783	20,3	- 3,4
Suomen LVI-Tukku Oy	564.707	18,3	0,0
Auto Starckjohann Oy	405.571	13,2	25,9
Muut konserniyhtiöt:			
Laakeripalvelu Oy	157.867	5,1	- 2,1
Oulun Pultti Oy			
Böge Larsen Projects Oy			
Muut yhtiöt	39.366	1,3	4,0
Sisäinen laskutus	-96.813	-3,1	
Konserni yhteensä	3.079.747	100,0	4,7

Taloudellinen tulos

Alkuvuoden heikosta tuloskehityksestä huolimatta konsernin toiminnallinen tulos oli edellisvuoden tasolla.

Käyttökate oli 151,8 milj. markkaa ja 4,9 prosenttia liikevaihdosta (v. 1995: 159,5 milj. mk ja 5,4 %). Liikevoittoa kertyi yhteensä 91,4 milj. markkaa eli 3,0 prosenttia liikevaihdosta (v. 1995: 87,8 milj. mk ja 3,0 %).

Rakentajan Starckjohann -ryhmän liikevoitto oli 41,7 milj. markkaa eli 3,0 prosenttia liikevaihdosta (v. 1995: 30,4 milj. mk ja 2,4 %). Uudisrakentamisen ja korjausrakentamisen kasvu varsinkin vuoden jälkipuoliskolla sekä kilpailukentän muutokset lisäsivät Rakentajan Starckjohannin tuotteiden kysyntää. Yhtiössä keskityttiin Starkki-toimintamallin läpivientiin ja ketjutoiminnan tehostamiseen myymälöitä uudistamalla ja uusia toimipaikkoja perustamalla. Sisustusryhmän myymälät myytiin yhtä lukuunottamatta ja jatkossa sisustusalan tuotteiden kauppaa kehitetään Starkki-myymälöissä. Näiden toimenpiteiden ja tiukan pääomien ja kustannusten hallinnan ansiosta yhtiön kannattavuus parani.

Rauta Starckjohann Oy:n liikevoitto oli 24,9 milj. markkaa ja 4,0 prosenttia liikevaihdosta (v. 1995: 35,0

milj. mk ja 5,4 %). Terästen ja metallien hintojen lasku heikensi yhtiön myynti- ja tuloskehitystä edelliseen vuoteen verrattuna. Syyskuussa tehty Oy Mercantile Ab:n teräs- ja metalliliiketoiminnan osto laajensi merkittävästi yhtiön tuotevalikoimaa haponkestävillä ja ruostumattomilla teräksillä sekä alumiineilla. Tämä ei kuitenkaan vielä vuoden 1996 aikana parantanut yhtiön liikevoittoa toimintojen yhdistämisestä aiheutuneiden ylimääräisten kustannusten vuoksi.

Suomen LVI-Tukku Oy:n liikevoitto oli 6,0 milj. markkaa eli 1,1 prosenttia liikevaihdosta (v. 1995: 9,9 milj. mk ja 1,7 %). LVI-tuotteiden kysyntä oli vuoden alkupuolella heikko, mutta korjausrakentamisen kasvun ansiosta parani loppuvuotta kohti. Yhtiön kannattavuuteen vaikutti koko kauden ajan jatkunut erittäin kova hintakilpailu. Tästä huolimatta yhtiön liikevoitto kehittyi myönteisesti vuoden loppua kohti.

Auto Starckjohann Oy:n liikevoitto oli 10,9 milj. markkaa ja 2,7 prosenttia liikevaihdosta (v. 1995: 8,6 milj. mk ja 2,7 %). Autokaupan kasvu painottui uusien autojen kauppaan. Liikevoitto kasvoi markkamääräisesti, mutta jäi prosentuaalisesti edellisvuoden tasolle. Auto Starckjohannin uusien ja käytettyjen autojen myynti lisääntyi valtakunnan keskiarvoa enemmän. Yhtiön edustama Opel oli edelleen Suomen eniten myyty henkilöautomerkki.

Konsernin muiden liiketoimintayhtiöiden Laakeripalvelu Oy:n, Oulun Pultti Oy:n ja Böge Larsen Projects Oy:n yhteenlaskettu liikevoitto oli 16,0 milj. markkaa (v. 1995: 18,1 milj. mk).

Konsernin poistot olivat 60,4 milj. markkaa (v. 1995: 71,7 milj. mk). Poistopohjaa pienensi edellisenä vuotena tehty fuusiotappion kertapoisto.

Tulos rahoituserien jälkeen oli 77,4 milj. markkaa (v. 1995: 78,7 milj. mk). Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli myös 77,4 milj. markkaa (v. 1995: 25,9 milj. mk), koska satunnaisia tuottoja ja kuluja ei tilikaudella ollut.

Konsernin aikaisempien tilikausien veroihin sisältyy tilikaudella saatu veronpalautus. Konsernin tilikauden verot olivat aikaisemmilta vuosilta peräisin olevien vahvistettujen tappioiden johdosta vähäiset

0,1 milj. markkaa (v. 1995: 0,4 milj. mk).

Konsernitilinpäätös osoittaa voittoa 92.846.395,66 markkaa (v. 1995: 30.606.779,22 mk).

Rahoitus ja rahoitusasema

Konsernin rahoitusasema parani edelleen vuonna 1996. Omavaraisuusaste oli vuoden päättyessä 26,8 %, mikä on 5,8 prosenttiyksikköä parempi kuin edellisvuonna.

Rahoitusasema:	1996	1995
Mmk		
Korolliset velat		
Pitkäaikaiset saneerausvelat	330,2	441,4
Pitkäaikaiset lainat	29,5	42,7
Lyhytaikaiset saneerausvelat	78,6	41,6
Lyhytaikaiset lainat	11,5	15,6
Korolliset velat yhteensä	449,8	541,3
Korottomat saneerausvelat		
Pitkäaikaiset	154,1	169,9
Lyhytaikaiset	15,8	15,8
	169,9	185,7
Korolliset velat + korottomat saneerausvelat yhteensä	619,7	727,0
Rahat ja pankkisaamiset	72,6	99,3
Saneerausvelkojen maksua varten tehdyt talletukset	34,6	32,1
Rahat yhteensä	107,2	131,4
Nettovelka	512,5	595,6
Nettovelka liikevaihdosta (%)	16,6	20,6
Oma pääoma	329,4	242,5
Velkaantumisaste (%)	155,6	244,7
Omavaraisuusaste (%)	26,8	21,0
Liiketoiminnan kassavirta	119,4	123,5
Nettorahoituskulut	14,0	9,1
Nettorahoituskulut liikevaihdosta (%)	0,5	0,3

Vuoden 1996 aikana saneerausvelkoja lyhennettiin 90,2 milj. markkaa ja muita luottoja 27,1 milj. markkaa. Uusia luottoja ei tilikauden aikana nostettu.

Konsernin nettorahoituskulut olivat 14,0 milj. markkaa (v. 1995: 9,1 milj. mk). Rahoituskulujen kasvu johtui saneerausvelkojen korkojen muuttumisesta vuoden 1996 alusta kahdesta kuuteen prosenttiin.

Liiketoiminnan kassavirta (Tulos ennen satunnaisia eriä + poistot +/- vaihto-omaisuuden muutos +/- lyhytaikaisten liikesaamisten muutos +/- korottomien lyhytaikaisten velkojen muutos) oli 119,6 milj. markkaa (v. 1995: 123,5 milj. mk).

Rakentajan Starckjohann Oy:n ja Rauta Starckjohann Oy:n saneerausohjelmat päättyvät vuoden 1998 loppussa. Starckjohann Oy:n ja Vahva-Jussi Oy:n ohjelmat päättyvät vuoden 2002 lopussa.

Vuoden 1996 aikana Starckjohann-yhtiöiden eläkesäätiöiden purkamisen johdosta lyhennettiin saneerausvelkoja eläkesäätiöille Helsingin käräjäoikeuden päätöksellä maksuohjelmasta poiketen ennenaikaisesti 35,1 milj. markkaa.

Saneerausvelat 31.12.1996 ja niiden lyhennysohjelma on seuraava:

Mmk	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Yht. 31.12.96
Korottomat saneerausvelat	15,8	15,8	13,3	98,3*	13,3	13,4	169,9
Saneerausvelat, korko 6%	78,6	78,6	62,9	92,9	62,9	62,9	408,8
	94,4	94,4	76,2	161,2	76,2	76,3	578,7

*sisältää 85,0 milj. mk:n saneerausvelan, joka 31.12.1998 muutuu normaaliksi 31.12.2000 erääntyväksi luotoksi.

Konsernin maksuvalmius oli koko vuoden hyvä. Likvidejä varoja ja sijoituksia oli vuoden lopussa 72,6 milj. markkaa (v. 1995: 99,3 milj. mk).

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 59,8 milj. markkaa. Investoinnit kasvoivat edellisvuodesta, jolloin ne olivat 43,3 milj. markkaa.

Suurimmat investoinnit olivat Oy Mercantile Ab:n teräs- ja metalliliiketoiminnan osto, Lahden ja Turun teräspalvelukeskusten laajennukset, Rakentajan Starckjohannin Oulun Starkki-toimintayksikön uudistaminen sekä Auto Starckjohannin uuden autotalon korjaus- ja muutostyöt Tampereella.

Vuoden vaihteessa keskeneräisistä investoinneista olivat merkittävimmät Suomen LVI-Tukun keskusvaraston perustaminen Turkuun ja uusien toimittilojen saneeraus Oulussa. Näiden lisäksi kuluvan vuoden aikana on päätetty aloittaa uuden toimintakeskuksen rakentaminen Lappeenrantaan, jossa Rakentajan Starckjohannin kanssa samalle alueelle muuttavat myös Suomen LVI-Tukun ja Rauta Starckjohannin paikalliset yksiköt. Lisäksi yhdistetään Rakentajan Starckjohannin toiminnot Turussa sekä perustetaan uusi Starkki-yksikkö Espooseen. Pienempiä korjaus- ja muutosinvestointeja toteutetaan Rakentajan Starckjohannin yksiköistä Jyväskylässä ja Hämeenlinnassa, jossa myös Suomen LVI-Tukku siirtyy samalle alueelle. Tampereelle rakennetaan uusi autotalo, johon siirretään nykyiset Lakalaivan autotalon toiminnot.

Konsernirakenne

Konsernirakenne selkiytyi edelleen vuoden 1996 aikana. Tilikauden alussa fuusioitiin Rauta Starckjohann Oy Starckjohann Palvelut Oy:öön, jonka nimi muutettiin samanaikaisesti Rauta Starckjohann Oy:ksi. Lisäksi Kiinteistö Oy Aholaidantie 1 ja Kiinteistö Oy Aholaidantie 2, Suomen Kiinteistövinkki Oy, Starckjohann Trade Oy sekä Stavax Finland Oy purkautuivat fuusioiden johdosta.

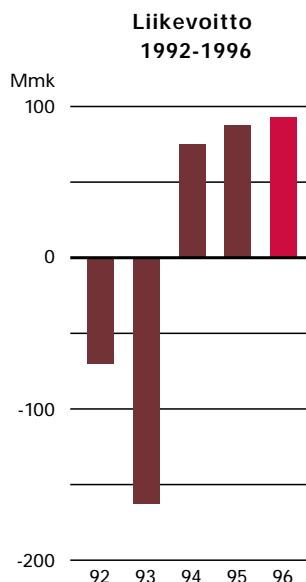
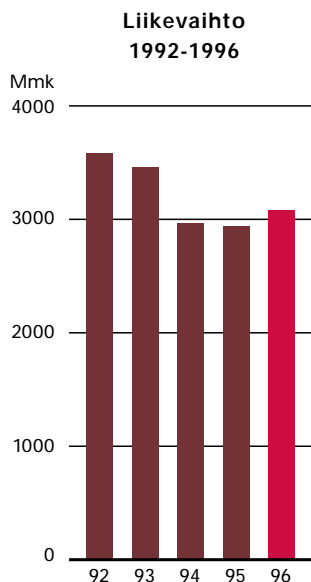
Tilikauden päättymisen jälkeen 2.1.1997 fuusioitiin pääliiketoimintayhtiöt Rakentajan Starckjohann Oy, Rauta Starckjohann Oy, Suomen LVI-Tukku Oy ja Auto Starckjohann Oy konsernin emoyhtiöön Starckjohann Oy:öön.

Rakentajan Starckjohann -ryhmään kuuluneet sisustusyhtiöt Tampereen Lattiatyö Oy, Mattoyhtymä Oy ja Oulun Sisustajat Oy sekä sen tytäryhtiöt Rova-Sisustus Oy ja Kajaanin Sisustajat Oy myytiin kauden aikana.

Böge Larsen Projectsin liiketoiminta siirrettiin vuoden 1996 alussa Suomen LVI-Tukku Oy:stä Böge Larsen Projects Oy:öön.

Omistus listautuneissa yhtiöissä

Starckjohann Oy omisti vuoden 1996 lopussa OTC-listalla noteeratun Penope Oy:n osakkeita seuraavasti: A-sarja 188.254 kpl ja K-sarja 197.600 kpl eli yh-

teensä 45,9 prosenttia yhtiön osakkeista ja 49,1 prosenttia äänistä.

Penope Oy:n lisäksi Starckjohann Oy:llä ei ollut tilikauden aikana muita yli viiden prosentin omistusosuuksia muiden pörssi- tai sopimusmarkkinayhtiöiden osakepääomasta tai äänivallasta.

Osakkeet ja osakepääoma

Starckjohann Oy:n osakepääoma oli vuoden 1996 lopussa 129,8 milj. markkaa. Tilikauden päättyessä hallituksella ei ollut voimassa olevia antivaltuuksia.

Yhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat osakerekisterin mukaan vuoden lopussa yhteensä 677.283 osaketta, joiden osuus osakepääomasta ja äänivallasta oli 0,5 prosenttia.

Vuoden 1996 aikana Starckjohann Oy:n osakkeen alin kurssi oli 4,80 mk ja ylin 7,60 mk keski-kurssin ollessa 6,33 markkaa. Osakkeita vaihdettiin 8.943.623 kpl yhteensä 56.607.419,15 markan arvosta.

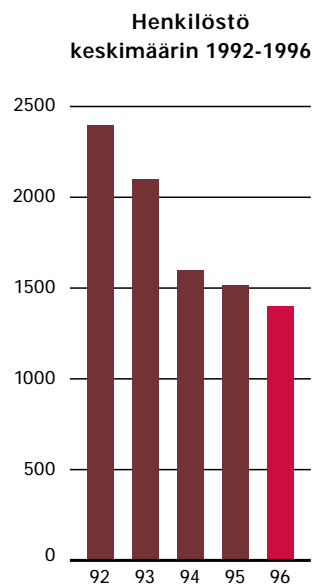
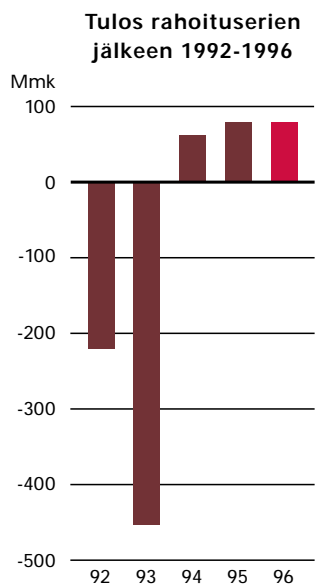
Yhtiön kymmenen suurinta osakkeenomistajaa

31.12.1996

Nimi	Määrä	Osuus-%
Merita Pankki Oy	71.718.714	55,2
Säästöpankkien		
Keskus-Osake-Pankki	26.000.568	20,0
Metsä-Serla Oy	6.000.000	4,6
Starckjohann Säätiö	3.156.128	2,4
Unsa Oy	2.661.000	2,0
Penope Oy	1.928.613	1,5
Vakuutusosakeyhtiö		
Pohjola	1.915.318	1,5
Starckjohann Solveig	1.538.629	1,2
Starckjohann-Bruun		
Thelma Säätiö	986.302	0,8
Lindholm Lars	795.491	0,6

Merita Pankki Oy on Starckjohann Oy:n emoyhtiö.

Tilikauden jälkeen 10.1.1997 Yrityspankki SKOP Oy ilmoitti myyneensä yhteensä 21.000.000 omistamaansa Starckjohann Oy:n osaketta. SKOP:in omistukseen jäi 5.000.568 kpl Starckjohann Oy:n osakkeita. Kaupan myötä SKOP:in omistusosuus Starckjo-

hann Oy:n osakekannasta ja osakkeiden äänimäärästä laski 20,02 prosentista 3,85 prosenttiin.

Myös Penope Oy ilmoitti 5.2.1997 myyneensä kaikki omistamansa Starckjohann Oy:n osakkeet.

Hallitus

Yhtiön hallituksen muodostivat vuonna 1996 puheenjohtajana pankinjohtaja Risto Wartiovaara ja jäseninä varatoimitusjohtaja Hannu Anttila, konsernijohtaja Matti Elovaara, varatuomari Sisko Kanervaara ja toimitusjohtaja Kari Kolu.

Toimitusjohtaja

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut ekonomi, KHT Taisto Riski.

Yrityssaneerauslain mukainen valvoja

Helsingin käräjäoikeuden määräämänä yrityssaneerausohjelmien valvojana on toiminut asianajaja Pekka Jaatinen.

Henkilöstö ja palkat

Konsernin keskimääräinen henkilöstön lukumäärä oli 1.457 henkilöä (v. 1995: 1.565) ja emoyhtiön 74 henkilöä (v. 1995: 82). Tilikauden alussa konsernin henkilökunnan lukumäärä oli 1.479 ja tilikauden lopussa 1.486 henkilöä.

Konsernin maksetut palkat ja palkkiot olivat 201.638.097,00 markkaa (v. 1995: 203.833.754,02 mk), josta hallituksille ja toimitusjohtajille maksettujen palkkojen osuus oli 6.154.155,00 markkaa (v. 1995:

6.160.780,20 mk). Emoyhtiön maksetut palkat ja palkkiot olivat 12.910.115,00 markkaa (v. 1995: 13.308.805,00 mk), josta emoyhtiön toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille maksettujen palkkojen osuus oli 1.567.712,00 markkaa (v. 1995: 1.435.600,00 mk).

Konsernin kaksi suljettua lisäeläkesäätiötä Starckjohann Oy:n Eläkesäätiö ja Lappeenrannan Rautakauppa Oy:n eläkesäätiö päätettiin hallitusten päätöksillä 17.10.1996 ja 23.10.1996 purkaa ja asettaa selvitystilaan 31.12.1996. Eläkesäätiön varat käytettiin eläkesäätiölain ja säätiön sääntöjen mukaisesti ulkopuolisesta henkivakuutusyhtiöstä otettuun vapaamuotoisen lisäeläkevakuutukseen.

Vuoden 1997 näkymät

Suhdannenäkymät Starckjohann-konsernin kaikilla päätoimialoilla ovat paremmat kuin vuonna 1996. Rakennustarvikkeiden ja LVI-tuotteiden kaupassa odotetaan viime vuoden loppupuoliskolla alkaneen hyvän myynnin kehityksen jatkuvan. Terästen ja metallien tuotannon ja kaupan ennakoidaan kasvavan ja hintojen arvioidaan kääntyvän lievään nousuun. Tasaisen kasvun odotetaan jatkuvan myös autokaupassa.

Konsernin liikevaihto kasvaa suhdannetilanteen paranemisen johdosta kuluvana vuonna. Toteutetut ja meneillään olevat investoinnit lisäävät kannattavuutta, joten konsernin tuloksen odotetaan paranevan. Konsernin maksuvalmiuden arvioidaan säilyvän hyvänä.

Starckjohann-konsernin tuloslaskelma

(1.000 mk)	1.1.1996-31.12.1996		1.1.1995-31.12.1995		Liitetieto
LIKEVAIHTO	3.079.747		2.941.554		6
Osuus osakkuusyhtiöiden voitoista	301		1.748		
Liiketoiminnan muut tuotot	20.608		3.549		
Liiketoiminnan muut kulut	-16.174		-1.564		
KULUT					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
Ostot tilikauden aikana	2.539.455		2.369.646		
Varastojen muutos	-26.405		-12.028		
Ulkopuoliset palvelut	39.618		45.014		
Henkilöstökulut	259.171		267.629		7
Vuokrat	18.692		19.351		
Muut kulut	102.165	2.932.696	96.206	2.785.818	
KÄYTTÖKATE	151.786		159.469		
POISTOT KÄYTTÖOMAISUUDESTA JA MUISTA PITKÄVAIKUTTEISISTA MENOISTA					8
Aineettomista hyödykkeistä	10.324		17.376		
Rakennuksista ja rakennelmista	19.814		18.380		
Koneista ja kalustosta	25.583		29.961		
Muista aineellisista hyödykkeistä	914		908		
Käyttöomaisuusarvopapereista ja muista pitkäaik. sijoituksista	-		13		
Konserniliikearvosta	3.705	60.340	5.024	71.662	
LIKEVOITTO	91.446		87.807		
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					11
Osinkotuotot	171		130		
Korkotuotot pitkäaik. sijoituksista	3.383		2.584		
Korkotuotot lyhytaik.sijoituksista	8.665		4.474		
Muut rahoitustuotot	7.011		13.176		
Kurssivoitot	270		417		
Korkokulut	-33.096		-27.999		
Muut rahoituskulut	-436		-1.454		
Kurssitappiot	-17	-14.049	-429	-9.101	
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ, VARAUKSIA JA VEROJA	77.397		78.706		
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT					9
Satunnaiset tuotot	-		-		
Satunnaiset kulut	-	-	-52.773	-52.773	
VOITTO ENNEN VARAUKSIA JA VEROJA	77.397		25.933		
Poistoeron lisäys/vähennys	3.980		2.343		
Vapaaeht. varausten lisäys/vähennys	8.411		6.052		
Välittömät verot:					
Tilikauden verot	-119		-383		
Aikaisempien tilikausien verot	3.245	3.126	-3.007	-3.390	12
VOITTO ENNEN VÄHEMMISTÖOSUUTTA	92.914		30.938		
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	68		331		
TILIKAUDEN VOITTO	92.846		30.607		

Starckjohann-konsernin tase

(1.000 mk)

VASTAAVAA	31.12.1996		31.12.1995		Liitetieto
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET					15
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet	2.100		1.862		
Liikearvo	8.270		1.164		
Konserniliikearvo	18.589		25.926		
Muut pitkävaikuttiset menot	8.539		13.532		
Ennakkomaksut	-	37.498	222	42.706	
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	45.884		47.837		16
Rakennukset ja rakennelmat	319.222		330.599		16
Koneet ja kalusto	74.870		70.035		
Muut aineelliset hyödykkeet	3.224		2.775		
Enn.maksut ja kesk.er.hank.	2.125	445.325	4.646	455.892	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					14
Osakkuusyhtiöosakkeet	11.886		17.238		
Muut osakkeet ja osuudet	20.099	31.985	24.063	41.301	
ARVOSTUSERÄT	14.596		21.279		18
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet	396.630		340.210		
Keskeneräiset tuotteet	-		414		
Muu vaihto-omaisuus	39.013		79.238		
Ennakkomaksut	7	435.650	-	419.862	
Saamiset					
Myyntisaamiset	227.666		229.448		
Lainasaamiset	5.430		6.820		
Siirtosaamiset	66.172		58.771		
Muut saamiset	45.534	344.802	52.765	347.804	
Rahat ja pankkisaamiset	72.618		99.327		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1.382.474		1.428.171		

(1.000 mk)

VASTATTAVAA	31.12.1996		31.12.1995		Liitetieto
OMA PÄÄOMA					22
Sidottu oma pääoma					
Osakepääoma	129.842		129.842		
Vararahasto	118.074		132.145		
Arvonkorotusrahasto	4.400	252.316	7.443	269.430	
Vapaa oma pääoma					
Ed.tilik.voitto/tappio	-15.728		-57.549		
Tilikauden voitto/tappio	92.846	77.118	30.607	-26.942	
VAKAUTETUT LAINAT		39.625		39.625	
VÄHEMMISTÖN OSUUS		-		921	
VARAUKSET					
Kertynyt poistoero		12.012		15.993	8
Siirtymävaraus		20.566		28.977	
Pakollinen varaus		16.855		21.562	
VIERAS PÄÄOMA					13
Pitkäaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta	11.371		21.316		
Eläkelainat	18.169		44.027		
Muut pitkäaikaiset velat	20.205	49.745	699	66.042	
Lyhytaikainen					18
Lainat rahoituslaitoksilta	9.865		13.789		
Eläkelainat	1.639		1.802		
Saadut ennakot	29.519		55.208		
Ostovelat	222.729		192.350		
Siirtovelat	69.074		73.788		
Muut lyhytaikaiset velat	2.732	335.558	6.885	343.822	
Saneerausvelat					
Vakuudettomat saneerausvelat	169.918		185.728		
Vakuusvelat	151.499		190.678		
Konsernivastuuvelat	257.262		257.262		
Eläkesäätiövelat	-	578.679	35.073	668.741	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1.382.474		1.428.171		

Starckjohann-konsernin rahoituslaskelma

(1.000 mk)

	31.12.1996	31.12.1995
VAROJEN HANKINTA		
Tulorahoitus		
Käyttökate	151.786	159.469
Satunnaiset tuotot ja kulut	-	-52.773
Rahoitustuotot ja -kulut	-14.049	-9.102
Verot	3.126	-3.391
Tulorahoitus yhteensä	140.863	94.203
Pakollisen varauksen muutoksesta	-	2.348
Pitkäaikaisesta rahoitusomaisuudesta	8.621	17.898
Arvostuserien muutoksesta	6.683	1.380
Käyttöomaisuuden vähennyksestä	-	10.804
	156.167	126.633
VAROJEN KÄYTTÖ		
Käyttöomaisuuden lisäykseen	42.272	0
Pitkäaikaisten velkojen vähennykseen	16.297	9.139
Saneerausvelkojen vähennykseen	90.061	127.957
Vähemmistöosuuden vähennykseen	921	422
Pakollisen varauksen muutokseen	4.707	0
Muut muutokset	-1.051	-618
	153.207	136.900
Nettokäyttöpääoman muutos	2.960	-10.267
	156.167	126.633
NETTOKÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS		
Rahat ja pankkisaamiset	-26.710	-37.010
Lyhytaikainen rahoitusomaisuus	5.618	-58.876
Vaihto-omaisuus	15.788	10.420
Lyhytaikainen vieras pääoma	8.264	75.199
	2.960	-10.267

Starckjohann Oy:n tuloslaskelma

(1.000 mk)	1.1.1996-31.12.1996		1.1.1995-31.12.1995		Liitetieto
LIKEVAIHTO	32.015		29.865		
Liiketoiminnan muut tuotot	8.842		432		
Liiketoiminnan muut kulut	-2.370		-110		
KULUT					7
Henkilöstökulut	15.713		19.268		
Vuokrat	1.899		2.957		
Ulkopuoliset palvelut	59		-		
Muut kulut	10.801		9.921		32.146
KÄYTTÖKATE	10.015		-1.959		
POISTOT KÄYTTÖOMAISUUDESTA JA MUISTA PITKÄVAIKUTTEISISTA MENOISTA					
Aineettomista hyödykkeistä	1.071		1.309		
Rakennuksista ja rakennelmista	2.948		2.698		
Koneista ja kalustosta	1.866		3.116		
Muista aineellisista hyödykkeistä	69		99		7.222
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	4.061		-9.181		
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					11
Osinkotuotot	616		395		
Korkotuotot lyhytaik. sijoituksista	17.241		15.209		
Kurssivoitot	-		1		
Korkokulut	-26.114		-17.728		
Muut rahoituskulut	-		-84		
Kurssitappiot	-1		-		-2.207
TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ, VARAUKSIA JA VEROJA	-4.197		-11.388		
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT					9,10
Satunnaiset tuotot	6.000		17.744		
Satunnaiset kulut	-		-20.352		-2.608
VOITTO/TAPPIO ENNEN VARAUKSIA JA VEROJA	1.803		-13.996		
Poistoeron lisäys/vähennys	322		-		
Välittömät verot					
Tilikauden verot	-		-		
Aikaisempien tilikausien verot	3.924		-56		-56
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	6.049		-14.052		

Starckjohann Oy:n tase

(1.000 mk)

VASTAAVAA	31.12.1996		31.12.1995		Liitetieto
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					15
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet	1.119		629		
Muut pitkävaikutteiset menot	35		944		
Ennakkomaksut	-	1.154	221	1.794	
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	24.709		23.383		16
Rakennukset ja rakennelmat	75.618		66.197		16
Koneet ja kalusto	3.391		3.592		
Muut aineelliset hyödykkeet	1.153		833		
Ennakkomaksut ja kesk.er.hank.	-	104.871	383	94.388	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					14
Tytäryhtiöosakkeet	167.605		167.789		
Osakkuusyhtiöosakkeet	11.807		16.859		
Muut osakkeet ja osuudet	8.935	188.347	11.526	196.174	
ARVOSTUSERÄT		14.596		6.783	18
RAHOITUSOMAISUUS					
Saamiset					17
Myyntisaamiset	3.647		4.042		
Lainasaamiset	51.850		52.545		
Siirtosaamiset	3.872		6.082		
Muut saamiset	307.286	366.655	351.604	414.273	
Rahat ja pankkisaamiset		30.497		28.887	
VASTAAVAA YHTEENSÄ		706.120		742.299	

(1.000 mk)

VASTATTAVAA	31.12.1996		31.12.1995		Liitetieto
OMA PÄÄOMA					22
Sidottu oma pääoma					
Osakepääoma	129.842		129.842		
Vararahasto	118.148		132.200		
Arvonkorotusrahasto	3.800	251.790	6.800	268.842	
Vapaa oma pääoma					
Kertyneet voittovarot/tappiot	0		-		
Tilikauden voitto/tappio	6.049	6.049	-14.052	-14.052	
VARAUKSET					
Kertynyt poistoero		700		1.022	8
Pakolliset varaukset		10.321		10.154	13
VIERAS PÄÄOMA					17
Pitkäaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta	3.230		3.230		
Eläkelainat	17		7.676		
Muut pitkäaikaiset lainat	19.530	22.777	-	10.906	18
Lyhytaikainen					
Ostovelat	3.792		939		
Siirtovelat	2.586		3.358		
Muut lyhytaikaiset velat	11.864	18.242	5.006	9.303	
Saneerausvelat					
Vakuudettomat saneerausvelat	26.491		30.909		
Vakuusvelat	112.467		134.708		
Konsernisaneerausvelat	21		24		
Konsernivastuuvelat	257.262		257.262		
Eläkesäätiovelat	-	396.241	33.221	456.124	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		706.120		742.299	

Starckjohann Oy:n rahoituslaskelma

(1.000 mk)	31.12.1996	31.12.1995
VAROJEN HANKINTA		
Tulorahoitus		
Käyttökate	10.016	-1.958
Satunnaiset tuotot ja kulut	6.000	-2.609
Rahoitustuotot ja -kulut	-8.258	-2.207
Verot	3.924	-56
Tulorahoitus yhteensä	11.682	-6.830
Pakollisen varauksen lisäykseen	167	904
Pitkäaikaisten velkojen lisäyksestä	11.872	2.319
Pitkäaikaisesta rahoitusomaisuudesta	45.013	76.180
	68.734	72.573
VAROJEN KÄYTTÖ		
Käyttöomaisuuden hankintoihin	7.969	17.333
Saneerausvelkojen vähennykseen	59.883	28.297
Arvostuserien muutoksesta	7.814	1.425
Arvonkorotusten purkamiseen	3.000	-
	78.666	47.055
Nettokäyttöpääoman muutos	-9.932	25.518
	68.734	72.573
NETTOKÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS		
Rahat ja pankkisaamiset	1.610	24.593
Lyhytaikainen rahoitusomaisuus	-2.604	6.148
Lyhytaikainen vieras pääoma	-8.938	-5.223
	-9.932	25.518

Tilinpäätöksen 31.12.1996 liitetiedot

1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet
Konsernitilinpäätökseen on sisällytetty ne yhtiöt, joiden äänivallasta konsernilla on yli 50%. Toimimattomat tytäryhtiöt sekä VJ-Kiinteistöt Oy:n vaihtomaisuuteen sisältyvät tytäryhtiöosakkeet on jätetty konsolidoimatta konsernitilinpäätökseen. Uusina yhtiöinä konsernitilinpäätökseen on sisällytetty aiemmin Suomen LVI-Tukku Oy:n osastona toiminut, vuoden 1996 alussa liiketoimintasiirron jälkeen Suomen LVI-Tukku Oy:n tytäryhtiönä aloittanut Böge Larsen Projects Oy sekä huhtikuussa 1996 toimintansa aloittanut Rauta Starckjohann Oy:n Tallinnassa sijaitseva tytäryhtiö Rauta Starckjohann Balti AS.

Tilikauden aikana konsernin ulkopuolelle myytiin seuraavat yhtiöt: kesäkuussa Tampereen Lattiatyö Oy sekä marraskuun lopussa Mattoyhtymä Oy, Oulun Sisustajat Oy, Rova-Sisustus Oy sekä Kajaa-nin Sisustajat Oy. Nämä kauden aikana myytyt yhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen tuloslaskelmien osalta myyntiajankohtaan asti.

Osakkuusyhtiöistä konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Penope Oy:n ja sen tytäryhtiön Kiinteistö Oy Tupalankatu 9:n muodostama Penope-konserni sekä Laakeripalvelu Oy:n 50 %:sti omistama Lappeenrannan Laakerikeskus Oy. Muiden konsernin osakkuusyhtiöiden merkitys sekä liitännäisyys konsernin liiketoimintaan on todettu niin vähäiseksi, ettei niitä ole huomioitu yhdistelylaskelmissa. Osakkuusyhtiöiden osuus tuloksesta on laskettu pääomaosuusmenetelmällä ja se on esitetty liiketoimintaan liittyvien erien joukossa omalla rivillään. Edellä mainituilla konsernitilinpäätöksestä poisjätetyillä tytär- ja osakkuusyhtiöillä ei ole oleellista merkitystä konsernin tuloksen ja oman pääoman kannalta.

Vuoden alussa 3.1.1996 Rauta Starckjohann Oy fuusioitiin emoyhtiönsä Starckjohann Palvelut Oy:öön ja fuusion myötä syntyneen yhtiön nimi muutettiin Rauta Starckjohann Oy:ksi.

Tilikauden lopussa 31.12.1996 konsernissa saatettiin loppuun seuraavat tytäryhtiöfuusiot: Kiinteistö Oy Jyväskylän Aholaidan Kauppakeskus I sekä Kiinteistö Oy Jyväskylän Aholaidan Kauppakeskus II fuusioitiin Rakentajan Starckjohann Oy:öön, Suomen Kiinteistöväkki Oy fuusioitiin Vahva-Jussi

Oy:öön, Stavax Finland Oy & Co Ltd fuusioitiin Starckjohann Trade Oy:öön sekä Starckjohann Trade Oy fuusioitiin edelleen Starckjohann Oy:öön.

Keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa on käytetty hankintamenomenetelmää.

Ainoana ulkomaisena yhtiönä konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Rauta Starckjohann Balti A/S. Yhdistelemisessä on ko. yhtiön tilinpäätös muunneltu Suomen rahaksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskipäivän. Syntyneet kurssierot on kirjattu konsernin vapaaseen omaan pääomaan.

Konsernin sisäiset saamis- ja velkasuhteet sekä keskinäiset liiketapahtumat on konsernitilinpäätöksessä eliminoitu. Vähemmistöosuus muodostuu tilikauden aikana myydyistä yhtiöistä, joten vähemmistöosuus esiintyy vain konsernin tuloslaskelmasa, taseessa sitä ei ole myytyjen yhtiöiden taseiden poisjättämisen vuoksi.

2. Tuloksen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelmien vertailukelpoisuuden säilyttämiseksi on vuoden 1995 vertailutuloslaskelmaan tehty tarvittavat muutokset.

3. Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on taseessa esitetty hankintahinnan ja kumulatiivisten suunnitelman mukaisten poistojen erotuksena. Käyttöomaisuuteen liittyvät kirjanpidon poistot on ilmoitettu taloudelliseen käyttöikänsä perustuvina suunnitelman mukaisina poistoina sekä EVL-poistojen synnyttämänä poistoeron muutoksena. Käyttöomaisuuden EVL- ja sumumenojäännöksen ilmoittama kumulatiivinen poistoero on esitetty taseen vastattavissa.

4. Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on arvostettu välittömään hankintamenuun tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

5. Valuuttamääräiset erät

Tilikauden aikana toteutuneiden myyntisaamisten ja ostovelkojen kurssierot on kirjattu tuloslaskelmaan myynnin ja ostojen oikaisueriksi. Rahoituseri-

en kurssierot näkyvät tuloslaskelmassa omilla riveillä rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmässä. Valuut-

tamääräiset saamiset ja velat on arvostettu tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskkurssiin.

6. Liikevaihdon jakauma

(1.000 mk)	31.12.1996	osuus-%	31.12.1995	osuus-%
Pääliiketoimintayhtiöt:				
Rakentajan Starckjohann-ryhmä	1.385.266	45,0	1.288.943	43,8
Suomen LVI-Tukku Oy	564.707	18,3	564.893	19,2
Rauta Starckjohann Oy	623.783	20,3	645.762	22,0
Auto Starckjohann Oy	405.571	13,2	322.120	11,0
Muut konserniyhtiöt:				
Laakeripalvelu Oy	157.867	5,1	161.305	5,4
Oulun Pultti Oy				
Böge Larsen Projects Oy				
Muut yhtiöt	39.366	1,2	37.849	1,3
Sisäinen laskutus	-96.813	-3,1	-79.318	-2,7
Konserni yhteensä	3.079.747	100,0	2.941.554	100,0

Rakentajan Starckjohannin lukuihin sisältyy juridisen Rakentajan Starckjohann-alakonsernin lisäksi Rauta Starckjohann -alakonserniin kuuluvien ns. sisustusryhmän yhtiöiden liikevaihdot. Sisustusryhmän muo-

dostivat seuraavat yhtiöt: Aninkaisten Tapetti ja Väri Oy, Mattoyhtymä Oy, Oulun Sisustajat Oy, Kajaanin Sisustajat Oy, Rova-Sisustus Oy sekä Tampereen Lattiatyö Oy.

7. Henkilöstökulut ja luontoisedut

(1.000 mk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Palkat	207.336	206.964	12.315	13.419
Luontoisedut	4.102	3.740	490	496
Eläkekulut	30.840	32.572	3.179	4.629
Muut henkilösivukulut	20.005	27.220	219	1.219
Yhteensä	262.283	270.496	16.203	19.763

8. Poistot

Poistot on tuloslaskelmassa esitetty suunnitelman mukaisina poistoina sekä poistoeron muutoksena, joka osoittaa kirjanpidon poistojen suuruusluokan verrattuna suunnitelman mukaisiin poistoihin. Starckjohann-konsernissa käytettävät, taloudelliseen käyttöikään perustuvat poistoajat ovat seuraavat:

- Rakennukset	tasapoisto 20-30 vuotta
- Kevyet rakennelmat	tasapoisto 5 vuotta
- Koneet ja kalusto	tasapoisto 5-7 vuotta
- Trukit ja nosturit	tasapoisto 12 vuotta
- Tuotantokoneet	tasapoisto 12 vuotta
- Rakennusten ainesosat	tasapoisto 10 vuotta
- Atk-ohjelmat	tasapoisto 5 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto 5 vuotta
- Goodwill-arvot	tasapoisto 5-10 vuotta

Poistot eriteltyinä:

(1.000 mk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Suunnitelman mukaiset poistot				
Muut pitkävaikutteiset menot	10.324	17.376	1.071	1.309
Rakennukset ja rakennelmat	19.814	18.380	2.948	2.698
Koneet ja kalusto	25.583	29.960	1.866	3.116
Yhteensä	55.721	65.716	5.885	7.123

Kirjanpidon poistot

Muut pitkävaikutteiset menot	10.324	17.376	1.071	1.309
Rakennukset ja rakennelmat	18.975	18.784	2.982	2.698
Koneet ja kalusto	22.442	27.213	1.510	3.116
Yhteensä	51.741	63.373	5.563	7.123

Poistoeron muutos

Rakennukset ja rakennelmat	839	-404	34	-
Koneet ja kalusto	3.141	2.747	-356	-
Yhteensä	3.980	2.343	-322	-

Kumulatiivinen poistoero

Rakennukset ja rakennelmat	8.627	9.110	1.056	1.022
Koneet ja kalusto	3.385	6.883	-356	-
Yhteensä	12.012	15.993	700	1.022

9. Satunnaiset tuotot ja kulut

Konsernitasolla ei satunnaisia tuottoja tai kuluja ole tilikaudella kirjattu ollenkaan.

Starckjohann Oy:n satunnaiset tuotot 6 milj. mk ovat konserniavustus Böge Larsen Projects Oy:ltä.

10. Konserniavustukset

Konserniavustuksen antaja:	Konserniavustuksen saaja:	(1.000 mk)
Nummelan Rauta Oy	VJ-Kiinteistöt Oy	120
Uudenmaan Tapetti ja Väri Oy	Rakentajan Starckjohann Oy	258
Ingman Oy Ab	Rakentajan Starckjohann Oy	1.184
Aninkaisten Tapetti ja Väri Oy	Rakentajan Starckjohann Oy	6.264
Oulun Pultti Oy	Rakentajan Starckjohann Oy	4.646
Auto Starckjohann Oy	Rakentajan Starckjohann Oy	11.325
Böge Larsen Projects Oy	Starckjohann Oy	6.000
Böge Larsen Projects Oy	Rakentajan Starckjohann Oy	3.860
Laakeripalvelu Oy	Rakentajan Starckjohann Oy	7.143
Yhteensä		40.800

Emoyhtiö Starckjohann Oy sai konserniavustuksia yhteensä 6,0 milj. markkaa.

11. Konsernin sisäiset rahoitustuotot ja -kulut

	Emoyhtiö	
	1996	1995
(1.000 mk)		
Konserniyhtiöiltä saadut rahoitustuotot		
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista	10.791	13.825

12. Verot

Tuloslaskelman verot muodostuvat pääasiassa aikaisemmilta tilikausilta saaduista veronpalautuksista. Konsernissa on pääasiassa verovuosilta 1993 ja 1994 vahvistettuja tappioita 890 milj. markkaa. Helsingin Arvopaperipörssissä tapahtuvan osakkeiden kaupan käynnin johdosta konsernin emoyhtiön Starckjohann Oy:n osakkeiden omistus tulee mahdollisesti jatkossa muuttumaan yli 50 prosenttisesti, jolloin lääninverovirastolta tullaan hakemaan lupa tappioiden vähentämiseen. Tilikauden veroja ei ole vahvistettujen tappioiden vuoksi jaksotettu tulokseen.

13. Pakolliset varaukset ja niiden muutokset

Konsernin pakollisten varausten määrä tilikauden lopussa oli 12,0 milj. markkaa, josta Starckjohann Oy:n osuus oli 10,3 milj. markkaa. Konsernin pakolliset varaukset vähentyivät tilikauden aikana 3,9 milj. markkaa edellisestä vuodesta. Vähennys johtui pääasiassa Suomen LVI-Tukku Oy:n realisoitumattomiksi jääneistä pakollisista varauksista, jotka näin ollen tuloutettiin tilikaudella.

Pakolliset varaukset muodostuvat pääasiassa todennäköisiä luottotappioita aiheuttavista epävarmoista saatavista, joista merkittävimmät erät ovat Starckjohann Oy:n saatavat yhteensä 8,6 milj. markkaa. Merkittävä erä pakollisissa varauksissa on myös kolmelle konserniyhtiölle kirjatut vapaamuotoisen eläkevakuutuksen vuonna 1997 realisoituvat makset, yhteensä 2,3 milj. markkaa. Tästä summasta emoyhtiön osuus on 1,8 milj. markkaa.

14. Konsernin ja emoyhtiön omistamat osakkeet ja osuudet

(1.000 mk)	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin äänivalta-osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta mk	Emoyhtiön omistus osuus %	Emon omist. osakk. kpl	Kons. omist. osakk. kpl	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Viimeksi laaditun tilinp. voitto/tappio
KONSERNIYRITYKSET									
Aninkaisten Tapetti									
ja Väri Oy	100	100	947	-	-	205	205	7.000	49
Auto Starckjohann Oy	100	100	18.779	100	1.700	1.700	17.000	20.514	-422
Böge Larsen Projects Oy	100	100	2.846	-	-	300.000	-	2.985	-138
*C & SG a.s.	56	56	720	56	67	67	-	97	506
*Colza Aktiebolag	100	100	-	100	503	503	-	38	-64
Ingman Oy Ab	100	100	8.513	-	-	600	300	14.234	17
Kiinteistö Oy Vihiojantie 1	100	100	5.636	-	-	15	15	4.295	453
Kiinteistö Oy Linkokuja 4	100	100	999	-	-	150	15	1.000	0
Kiinteistö Oy Linkokuja 6-8	100	100	905	-	-	838	838	1.000	5
Laakeripalvelu Oy	100	100	1.029	-	-	3.000	1.500	6.420	-145
*ZAO Starck	100	100	-	-	-	-	-	9	-
Nummelan Rauta Oy	100	100	-964	-	-	100	15	0	0
Oulun Pultti Oy	100	100	182	-	-	160	160	2.400	-40
Rakentajan									
Starckjohann Oy	100	100	237.865	25	80.000	320.000	75.200	80.480	72.951
Rauta Starckjohann Oy	100	100	100.977	-	-	9.000	50.000	75.000	14.599
Rauta Starckjohann									
BALTI A/S	100	100	62	-	-	40	-	157	-
Suomen LVI-Tukku Oy	100	100	-44.662	100	1.500	1500	3.000	35.000	-41.283
Top-Slit Oy	75	75	-3.409	100	-	-	99	191	-583
Uudenmaan Tapetti									
ja Väri Oy	100	100	33	-	-	25	100	2.857	-20
Vahva-Jussi Oy	100	100	-4.806	100	17.000	17.000	20.009	0	504
VJ-Kiinteistöt Oy	100	100	43.474	-	-	50.000	50.000	44.000	728
Yhteensä								297.677	47.119

* = ei sisällytetty konsernitilinpäätökseen 31.12.1996

OSAKKUUSYRITYKSET	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin äänivalta-osuus %	Emoyhtiön omistus-osuus %	Emon omist. osakk. kpl	Kons. omist. osakk. kpl	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo
As Oy Vasikkahaantie 15	20	20	20	50	50	50	1.013
Lappeenrannan							
Laakerikeskus Oy	50	50	-	-	150	15	50
Penope Oy	45,9	49,1	45,9	385.854	385.854	1.929	11.074
Rautakauppojen							
Hankinta Oy	50	50	50	0	1.000	-	53
RT-Kauppan Kehitys Oy	42	42	42	0	60	-	21
Oy Stalko Ab	37,5	37,5	37,5	1.470	1.870	3.250	263
Yhteisyritys Eastway	25	25	-	-	4.994	-	29
Yhteensä							12.503

YHTIÖT, JOISSA OMISTUS YLI 100.000 MK	Konsernin omistus osuus %	Emoyhtiön omistus osuus %	Emoyhtiön omistamien osakkeiden kpl-määrä	Konsernin omistamien osakkeiden kpl-määrä	Nimellisarvo 1.000 mk	Kirjanpitoarvo 1.000 mk
A.Rakennusmies Oy	-	-	1.000	1.000	1.000	1.000
Asunto Oy Alppilan Aho	-	-	-	831	42	1.453
*Asunto Oy Haagan Pappilantie 1	9,6	-	-	8	1	689
*Asunto Oy Leivonhovi	5,5	-	-	190	19	409
Asunto Oy Lokkisaarentie 3	-	-	-	505	23	151
Asunto Oy Pyynikintie 5	0,5	-	-	1.575	50	284
Asunto Oy Aurorankatu 9	9,05	9,05	130	130	5	1.321
Asunto Oy Itälahdenkatu 10	1,32	1,35	10.590	10.590	106	133
Asunto Oy Lahden Citylinna	11,28	11,28	267	267	267	372
Asunto Oy Lahden Cityorni	10,7	10,7	307	307	246	460
Asunto Oy Mäkitorpantie 34-36	-	-	2	2	0	576
Asunto Oy Puu-Tammelanraitti	-	-	-	120	0	1.118
Asunto Oy Rintinpolku	-	-	-	54	0	284
Asunto Oy Tempelikatu 6	-	-	3	3	0	2.099
*Asunto Oy Torivuodintie 13	1,39	1,39	51	51	8	361
Byggnads AB Store Kyrkogatan 17	37	-	-	44	19	520
Helsingin Puhelinyhdistys	-	-	103	384	1343	1.413
Kaunispään Kuntorinne	9,2	9,2	92	92	3	716
Keski-Suomen Puhelin Oy	-	-	-	69	60	280
Kiinteistö Oy Kauppakartanonkatu 14	-	-	-	4	0	364
Kiinteistö Oy Parolanhovi	-	-	-	5	0	108
Kiint. Oy Riihimäen Yritystalo	-	-	-	45	0	260
*Kiinteistö Oy Saimaan Ruori	-	-	-	20.559	206	242
Lahden Seurahuoneen Kiinteistö Oy	-	-	-	3	150	150
Merita Pankki Oy	-	-	37.798	38.997	390	350
Messilä Golf Oy	-	-	2	2	0	105
Oulun Puhelin Oy	-	-	-	46	183	155
Putkiyhtymä Oy	-	-	-	129	19	110
Päijät-Hämeen Puhelinyhdistys	-	-	11	205	779	762
Suomen Arvopaperikeskus Oy	-	-	2	2	140	140
Tampereen Puhelinosuuskunta	-	-	-	112	392	455
Tieto-Tukku Oy	-	-	-	100	100	100
Vaasan Läänin Puhelin Oy	-	-	-	41	3	155
Vakuutusosakeyhtiö Sampo	-	-	12	867	17	176
Väritukku Oy	6,5	-	-	565	0	682

YHTIÖT JOISSA OMISTUS

ALLE 100.000 MK

Emoyhtiö	667
Muut	792
Yhteensä	19.411

15. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
(1.000 mk)				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	2.774	2.632	795	83
Lisäykset	10.463	941	613	712
Vähennykset	-558	-799	-	-
Hankintameno 31.12.	12.679	2.774	1.408	795
Kertyneet sumupoistot 31.12.	-2.686	-913	-289	-167
Kirjanpitoarvo 31.12.	9.993	1.861	1.119	628
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	71.186	73.985		
Lisäykset	-	1.244		
Vähennykset	-24.117	-4.043		
Hankintameno 31.12.	47.069	71.186		
Kertyneet sumupoistot 31.12.	-28.480	-41.260		
Lisäpoistot	-	-4.000		
Kirjanpitoarvo 31.12.	18.589	25.926		
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	285.412	283.687	31.789	30.435
Lisäykset	1.481	3.186	39	1.354
Vähennykset	-6.772	-1.461	-	-
Hankintameno 31.12.	280.121	285.412	31.828	31.789
Kertyneet sumupoistot	-271.204	-270.717	-31.793	-30.845
Kirjanpitoarvo 31.12.	8.917	14.695	35	944
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	476.593	475.877	98.696	96.925
Lisäykset	37.467	7.484	12.368	1.796
Vähennykset	-34.798	-6.768	-	-25
Hankintameno 31.12.	479.262	476.593	111.064	98.696
Kertyneet sumupoistot	-160.039	-145.994	-35.447	-32.499
Kirjanpitoarvo 31.12.	319.223	330.599	75.617	66.197
Kokonais- ja suunnitelma-				
poistojen kertynyt erotus 1.1.	9.110	9.931	1.022	-
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	1.132	14	34	1.022
Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.	-1.615	-835	-	-
Kokonais- ja suunnitelma-				
poistojen kertynyt erotus 31.12.	8.627	9.110	1.056	1.022

	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
(1.000 mk)				
Rakennusten hankintamenoon sisältyvät arvonorotukset				
Arvonorotukset 1.1.	33.410	34.868	33.410	33.410
Lisäys 1.1.-31.12.	-	-	-	-
Vähennys 1.1.-31.12.	-	-1.458	-	-
Arvonorotukset 31.12.	33.410	33.410	33.410	33.410
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	255.214	244.084	13.905	9.928
Lisäykset	37.179	20.077	2.060	4.142
Vähennykset	-45.603	-8.947	-394	-165
Hankintameno 31.12.	246.790	255.214	15.571	13.905
Kertyneet sumupoistot	-171.921	-185.180	-12.180	-10.313
Kirjanpitoarvo 31.12.	74.869	70.034	3.391	3.592
Kokonais- ja suunnitelma-				
poistojen kertynyt erotus 1.1.	6.883	9.630	-	-
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	162	654	-	-
Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.	-3.659	-3.401	-356	-
Kokonais- ja suunnitelma-				
poistojen kertynyt erotus 31.12.	3.386	6.883	-356	-

16. Käyttöomaisuuden verotusarvot

	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
(1.000 mk)				
Verotusarvot				
Maa-alueet	23.991	32.249	16.125	12.034
Rakennukset	166.536	199.251	30.670	63.320
Osakkeet ja osuudet	528.384	524.970	301.950	232.417

Mikäli verotusarvoa ei ole ollut käytettävissä, on esitetty kirjanpitoarvo.

17. Konsernisaamiset ja -velat

	Emoyhtiö	
	1996	1995
(1.000 mk)		
Saamiset konserniyhtiöiltä		
Myyntisaamiset	3.093	3.576
Lainasaamiset	49.270	49.965
Siirtosaamiset	2.782	2.530
Muut saamiset	264.550	304.276
Saamiset yhteensä	319.695	360.347
Velat konserniyhtiöille		
Pitkäaikaiset velat	-	-
Ostovelat	445	98
Siirtovelat	5	-
Muut lyhytaikaiset velat	11.800	865
Konsernisanerausvelat	21	24
Velat yhteensä	12.271	987

18. Eläkejärjestelyt ja eläkemenojen jaksotus

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusin ulkopuolisessa eläkevakuutusosakeyhtiössä. Konsernin kaksi suljettua eläkesäätiötä, joiden toimintapiiriin osa konsernin palveluksessa olevista pitkäaikaisista työntekijöistä kuuluu, päätettiin 17.10.1996 ja 23.10.1996 tehdyillä hallitusten päätöksillä purkaa ja asettaa ne selvitystilaan 1.12.1996 alkaen. Eläkesäätiöiden varat käytettiin eläkesäätiölain 88 §:n ja säätiöiden sääntöjen purkamista koskevien säännösten määräämässä järjestyksessä säätiön sääntöjen mukaisten etujen vakuuttamiseen lisäeläkevakuutuksella ulkopuolisessa henkivakuutusosakeyhtiössä.

Purkamisen yhteydessä Starckjohann Oy:n vastuulle jäi se osa työsuhteessa olevien ja vapaakirjan saaneiden vastaisten eläkkeiden vastuista, johon eläkesäätiön varat eivät riittäneet. Näiltä osin työsuhteessa oleville otettiin vapaamuotoinen lisäeläkevakuutus ja vapaakirjan saaneiden vastuu 16,9 milj. markkaa on esitetty Starckjohann Oy:n ja konsernin tilinpäätöksissä muissa pitkäaikaisissa veloissa ja kuluksi kirjaamaton osuus vastattavaa-puolen arvostuserissä. Tästä realisoitumattomasta vastuusta on konsernissa tilikauden kuluksi kirjattu 3,5 milj. markkaa.

Starckjohann Oy:öön vuonna 1995 fuusioidun Starckjohann Tekniikka Oy:n vapaaehtoisista lisäeläkkeistä johtuva vastuu oli 31.12.1996 2,6 milj. markkaa (1995: 2,3 mmk). Vastuu on kirjattu taseen vas-

taavien arvostuseriin sekä vastattavien pitkäaikaisiin velkoihin. Tätä vastuuta ei ole ryhdytty jaksottamaan kuluksi.

19. Johdon eläkesitoumukset ja johdolle tai osakkeenomistajille myönnettyt lainat

Emoyhtiön toimitusjohtajan ja eräiden konserniin kuuluvien yhtiöiden toimitusjohtajien eläkeiksi on sovittu 60 vuotta.

	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
(1.000 mk)				
Lainat johdolle ja osakkeenomistajille	185	247	185	247
	185	247	185	247

20. Velat, jotka erääntyvät viiden tai sitä pitemmän ajan kuluttua

	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
(1.000 mk)				
Eläkelainat	13.781	14.808	15	0
Yhteensä	13.781	14.808	15	0
Saneerausvelat	12.595	26.050	4.415	8.831
Vakuusvelat	20.033	41.065	18.745	38.488
Konsernisanerausvelat	3.992	7.987	3	9
Konsernivastuuvelat	42.877	85.754	42.877	85.754
Eläkesäätiövelat	-	9.496	-	9.496
Yhteensä	79.497	170.352	66.040	142.578

21. Saamiset, jotka erääntyvät maksettavaksi yli vuoden kuluttua

	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
(1.000 mk)				
Myyntisaamiset (Auto Starckjohann Oy:n osamaksusaamiset)	4.123	8.887	-	-
Lainasaamiset	-	-	-	44.655
Muut saamiset (saneerausvelkojen maksua varten tehdyt talletukset)	23.685	32.092	23.685	32.092
Yhteensä	27.808	40.979	23.685	76.747

22. Oma pääoma

	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
(1.000 mk)				
Osakepääoma 1.1.	129.842	129.842	129.842	129.842
Osakepääoma 31.12.	129.842	129.842	129.842	129.842
Vararahasto 1.1.	132.145	593.419	132.200	593.367
Siirto voittovaroihin	-14.052	-461.167	-14.052	-461.167
Ulkomaisen tytäryhtiön vararahaston muutos (Starckrom)	-	-107	-	-
Tytäryhtiöiden myynti	-19	-	-	-
Vararahasto 31.12.	118.074	132.145	118.148	132.200
Arvonkorotusrahasto 1.1.	7.443	7.422	6.800	6.800
Vähennykset	-3.043	-	-3.000	-
Lisäykset	-	21	-	-
Arvonkorotusrahasto 31.12.	4.400	7.443	3.800	6.800
Vapaa oma pääoma 1.1.	-26.942	-517.592	-14.052	-461.167
Osingonjako	-	-59	-	-
Vähemmistöosuuden muutos	609	-37	-	-
Muuntoerojen muutos	752	927	-	-
Siirto vararahastosta	14.052	461.167	14.052	461.167
Voittovarojen siirto vararahastoon	-	-200	-	-
Konsernirakenteen muutokset	-4.199	-1.755	-	-
Tilikauden voitto/tappio	92.846	30.607	6.049	-14.052
Vapaa oma pääoma 31.12.	77.118	-26.942	6.049	-14.052

Yrityssaneerausmenettelystä johtuva osingonjakokieltö on voimassa emoyhtiön saneerausohjelman kestoajan.

23. Annetut pantit ja vastuusitoumukset

	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
(1.000 mk)				
Omasta velasta				
Pantit	41.293	51.373	33.709	6.205
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	238.430	237.980	89.595	92.025
Yrityskiinnitykset	628.600	633.100	-	-
Konserniyhtiön velasta				
Pantit	-	-	3.099	3.099
Yrityskiinnitykset	-	-	237.300	183.800
Takaukset	-	-	104.760	123.614
Osakkuusyhtiöiden puolesta				
Takaukset	751	1.404	-	-
Muiden puolesta				
Takaukset	300	33	-	33
Muut omat vastuut				
Leasingvastuut	4.994	7.343	-	-
Takaisinostovastuut	37.488	17.675	-	-
Osamaksurahoituslimiitti	-	25	-	-
Yhteensä				
Pantit	41.293	51.373	36.808	9.304
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	238.430	237.980	89.595	92.025
Yrityskiinnitykset	628.600	633.100	237.300	183.800
Takaukset	1.051	1.437	104.760	123.647
Leasingvastuut	4.994	7.343	-	-
Takaisinostovastuut	37.488	17.675	-	-
Osamaksurahoituslimiitti	-	25	-	-
Yhteensä	951.856	948.933	468.463	408.776

Konsernin liiketoiminnan tunnuslukuja 1992-1996

	1996	1995	1994	1993	1992
1. Osakekohtaiset tunnusluvut					
Tulos/osake, mk	0,62	0,58	0,47	neg.	neg.
Nimellisosinko/osake, mk	-	-	-	-	-
Osakeantikorjattu osinko/osake, mk	-	-	-	-	-
Osinkosuhde, %	-	-	-	-	-
Efektiivinen osinkotuotto, %	-	-	-	-	-
Oma pääoma/osake, mk	2,79	2,21	2,09	neg.	23,40
Osakeantikorjattu pörssikurssi, mk	7,15	4,90	6,00	5,17	4,14
P/E -luku	11,52	8,48	12,77	neg.	neg.
Osakekannan markkina-arvo (ei oikaistu) tilinpäätöspäivänä, Mmk	928	636	779	90	72
Osingonjako, tmk	-	-	-	-	-
Osakeantioikaistu osakemäärä tilinpäätöspäivänä, 1000 kpl	129.842	129.842	129.842	8,274	8,274
Osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin, 1000 kpl	129.842	129.842	42.048	8,274	8,274
Pörssikurssit, mk					
tilikauden alin	4,80	4,00	5,00	3,45	3,45
tilikauden ylin	7,60	7,35	12,00	8,83	10,34
tilikauden keskimääräinen	6,33	4,98	9,29	4,63	6,90
Osakkeiden vaihto, lkm (1.000 kpl)	8.944	2.264	1.029	684	476
Osakkeiden vaihto, %	6,9	1,7	2,5	5,7	4,0
2. Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Toiminnan laajuus					
Liikevaihto, Mmk	3.079,7	2.941,60	2.981,20	3.457,2	3.581,0
Muutos, %	4,7	-2,9	-13,8	-3,5	8,5
Investoinnit, Mmk	59,8	43,3	10,0	21,0	48,9
% liikevaihdosta	1,9	1,5	0,3	0,6	1,4
Henkilöstö keskimäärin	1.457	1.565	1.621	2.114	2.413
Liikevaihto/henkilö, Tmk	2.114	1.880	1.839	1.635	1.484
Kannattavuus					
Käyttökate, Mmk	151,8	159,50	157,2	-10,7	12,4
% liikevaihdosta	4,9	5,4	5,3	-0,3	0,3
Liiketulos, Mmk	91,4	87,8	75,2	-162,7	-70,0
% liikevaihdosta	3,0	2,9	2,5	-4,7	-2,0
Tulos ennen satunn. eriä, Mmk	77,4	78,7	62,1	-452,8	-220,1
% liikevaihdosta	2,5	2,7	2,1	-13,1	-6,1
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja, Mmk	77,4	25,6	-66,5	-458,0	-234,1
% liikevaihdosta	2,5	0,9	-2,2	-13,2	-6,5
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta, Mmk	0,3	1,7	0,6	0,0	0,0
Kokonaistulos, Mmk	92,8	30,6	-50,2	-415,6	-114,3
% liikevaihdosta	3,0	1,0	-1,7	-12,0	-3,2
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	24,8	26,9	22,5	neg.	neg.
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	9,6	8,6	5,9	neg.	neg.
Rahoitus ja taloudellinen asema					
Maksuvalmius (current ratio)	2,54	2,52	2,32	0,70	1,60
Omavaraisuusaste, %	26,8	21,0	17,6	neg.	20,2
Korollinen vieras pääoma, Mmk	472,7	571,5	655,9	1.588,5	1.659,0

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Tulos/osake =	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä +/- vähemmistöosuus} \\ \text{tilikauden voitosta - tilikauden verot}}{\text{Osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen kappalemäärä}}$
Osinko/osake =	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantikorjattu lkm tilikauden lopussa}}$
Oma pääoma/osake =	$\frac{\text{Oma pääoma + kertynyt poistoero + vapaaehtoiset varaukset}}{\text{Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä tilikauden lopussa}}$
Osakeantikorjattu pörssikurssi =	$\frac{\text{Osakeantia edeltänyt pörssikurssi}}{\text{Osakeantikerroin}}$
P/E -luku =	$\frac{\text{Pörssikurssi tilinpäätöspäivänä}}{\text{Tulos/osake}}$
Osakekannan markkina-arvo =	Osakkeiden lkm x Pörssikurssi 31.12.
Oman pääoman tuotto-% (ROE) =	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä - tilikauden verot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + kertynyt poistoero} \\ \text{+ vapaaehtoiset varaukset (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI) =	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} \\ \text{+ Korkokulut ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat} \\ \text{velat keskim. vuoden aikana}} \times 100$
Omavaraisuusaste =	$\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + kertynyt poistoero} \\ \text{+ vapaaehtoiset varaukset}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$

Hallituksen ehdotus

Emoyhtiön ja konsernin oma pääoma

	Emoyhtiö	Konserni
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma	129.841.733,00	129.841.733,00
Vararahasto	118.147.896,80	118.074.096,79
Arvonkorotusrahasto	3.800.000,00	4.400.000,00
	<hr/> 251.789.629,80	<hr/> 252.315.829,79
Vapaa oma pääoma		
Kertyneet voittovarot/-tappiot	0,00	-15.728.072,59
Tilikauden voitto/tappio	6.049.084,36	92.846.395,66
	<hr/> 6.049.084,36	<hr/> 77.118.323,07

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Konsernin vapaa oma pääoma on konsernitaseen 31.12.1996 mukaan 77.118.323,07 markkaa. Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.1996 on 6.049.084,36 markkaa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön tilikauden voitto 6.049.084,36 markkaa jätetään voittovarojen tilille.

Lahdessa 12. maaliskuuta 1997

Risto Wartiovaara
Hallituksen puheenjohtaja

Matti Elovaara

Hannu Anttila

Sisko Kanervaara

Kari Kolu

Taisto Riski
Toimitusjohtaja

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpito-tavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Lahdessa 25. maaliskuuta 1997

Mauri Palvi
KHT

Reino Tikkanen
KHT

Tilintarkastuskertomus

Starckjohann Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Starckjohann Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1996. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain

säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätökseen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme perehtyneet tilivuoden aikana julkistettuihin osavuositarkastuksiin. Käsityksemme mukaan osavuositarkastukset on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Lahdessa 25. maaliskuuta 1997

Mauri Palvi
KHT

Reino Tikkanen
KHT

Tietoja Starckjohann Oy:n osakkeista

Starckjohann Oy:n osakkeita, osakepääomaa, johdon omistusta ja kurssikehitystä vuonna 1996 on selostettu hallituksen toimintakertomuksessa.

Osakepääoma

Vuoden 1996 lopussa Starckjohann Oy:n osakkeiden määrä oli 129.841.733 kpl ja yhtiön maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli 129,8 miljoonaa markkaa. Yhtiöjärjestyksen mukaan vähimmäispääoma oli 72 miljoonaa markkaa ja enimmäispääoma 288 miljoonaa markkaa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Tilikauden päättyessä hallituksella ei ollut voimassa olevia osakeantivaltuuksia.

Osakkeet ja äänioikeus

Vuoden 1996 lopussa Starckjohann Oy:llä on yksi nimellisarvoltaan ja äänioikeudeltaan yhtenäinen osakesarja. Osakkeen nimellisarvo on yksi (1) markkaa. Osake oikeuttaa yhtiökokouksessa yhteen (1) ääneen.

Osakkeen noteeraus

Starckjohann Oy:n osakkeet noteerataan Helsingin Arvopaperipörssissä.

Osingonjako

Saneerausohjelman vahvistamisen ja päättymisen välisenä aikana on voimassa osingonmaksukielto.

Maksukielto on voimassa vuoden 2002 loppuun, mihin asti Starckjohann Oy:n saneerausohjelma kestää.

Kymmenen suurinta osakkeenomistajaa

	Osakkeita kpl	Osuus-% osakkeista ja äänistä
Merita Pankki Oy	71.718.714	55,2
Säästöpankkien		
Keskus-Osake-Pankki	26.000.568	20,0
Metsä-Serla Oy	6.000.000	4,6
Starckjohann Säätiö	3.156.128	2,4
Unsa Oy	2.661.000	2,0
Penope Oy	1.928.613	1,5
Vakuutusosakeyhtiö		
Pohjola	1.915.318	1,5
Starckjohann Solveig	1.538.629	1,2
Starckjohann-Bruun		
Thelma Säätiö	986.302	0,8
Lindholm Lars	795.491	0,6

Tilikauden jälkeen 10.1.1997 Yrityspankki SKOP Oy ilmoitti myyneensä yhteensä 21.000.000 omistamaansa Starckjohann Oy:n osaketta. SKOP:in omistukseen jäi 5.000.568 kpl Starckjohann Oy:n osaketta. Kaupan johdosta SKOP:in omistusosuus yhtiön osakekannasta ja osakkeiden äänimäärästä laski 20,2 prosentista 3,85 prosenttiin.

Myös Penope Oy ilmoitti 5.2.1997 myyneensä kaikki omistamansa Starckjohann Oy:n osakkeet.

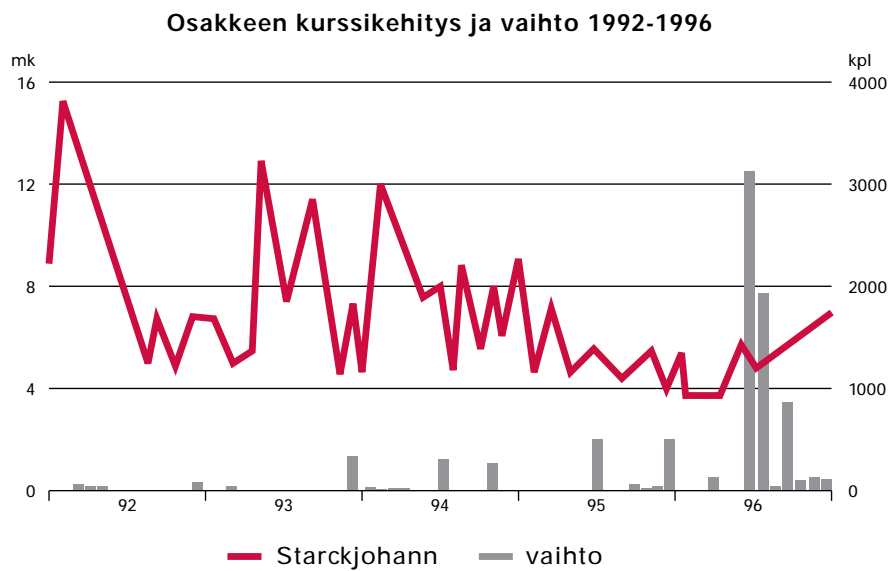
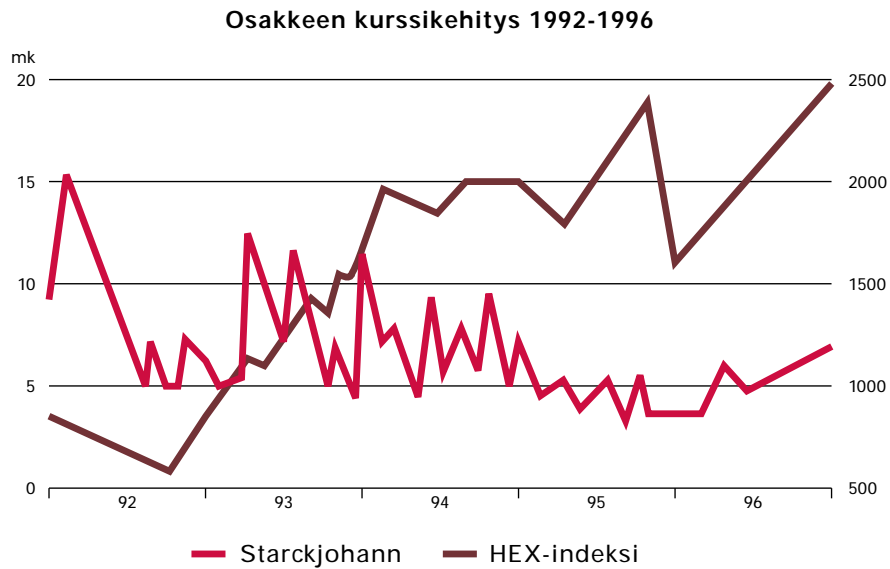
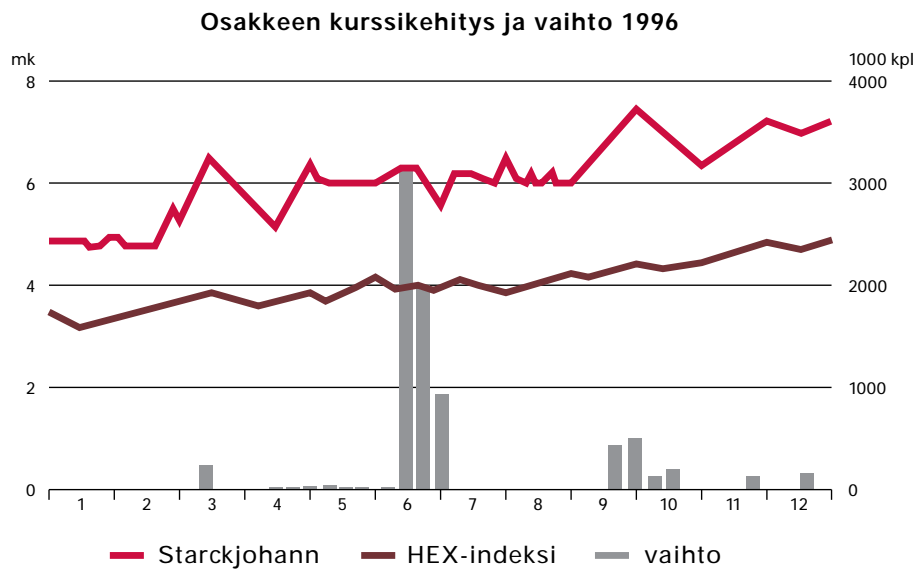
Osakeomistuksen jakauma osakemäärän suhteessa

Osakkeiden määrä	Omistuksia	Osakelukumäärä
1-100	304	21.340
101-1.000	370	192.521
1.001-10.000	333	1.299.446
10.001-100.000	33	1.003.257
100.001-1.000.000	26	12.359.359
1.000.001-999.999.999.999	8	14.918.970

Osakkeenomistajaryhmät

	Omistuksia	Osakelukumäärä	Osuus-% osakkeista
Yhteisöyritykset	107	11.478.733	8,8
Rahoituslaitokset	9	100.013.638	77,0
Julkisyhteisöt	2	465.464	0,3
Voittoa tavoittelemattomat	3	4.166.180	3,2
Kotitaloudet	949	13.643.878	10,5
Ulkomaat	3	27.000	0,1

Osakkeen kurssikehitys

Konsernin tuloskehitys 1992-1996

(milj. mk)	1996	1995	1994	1993	1992
LIKEVAIHTO	3.079,7	2.941,6	2.981,2	3.457,2	3.581,0
muutos-%	4,7	-1,3	-13,7	-3,4	8,5
KÄYTTÖKATE	151,8	159,5	157,2	-10,7	12,6
käyttökate-%	4,9	5,4	5,2	-0,3	0,3
Poistot suunnitelman mukaan	-60,4	-71,7	-82,0	-151,9	-82,3
LIKEVOITTO-/TAPPIO	91,4	87,8	75,2	-162,7	-69,7
Rahoitustuotot	19,5	20,8	26,1	16,2	27,5
Rahoituskulut	-33,5	-29,9	-39,3	-306,4	-177,9
VOITTO/TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ, VARAUKSIA JA VEROJA	77,4	78,7	62,0	-452,9	-220,1
Satunnaiset tuotot	-	-	97,7	9,9	5,8
Satunnaiset kulut	-	-52,8	-46,2	-42,2	-19,8
Lisäpoistot	-	-	-179,4	-	-
TULOS ENNEN VEROJA	77,4	25,9	-65,9	-485,2	-234,1
Verot	3,1	-3,4	-0,9	-2,8	5,0
Vähemmistön osuus	-	0,3	0,6	-27,2	-18,1
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	80,5	22,2	-67,4	-460,8	-211,0

Aikaisempien tilikausien lukuja on olennaisimmilta osiltaan muutettu vastaamaan uutta tuloslaskelmakaavaa.

Konsernin tasekehitys 1992-1996

(milj. mk)	1996	1995	1994	1993	1992
VASTAAVAA					
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					
Aineettomat hyödykkeet					
Konserniaktiiva	18,6	25,9	38,2	108,9	148,8
Muut pitkävaikutteiset menot	8,5	13,5	72,1	144,6	179,4
Muut aineettomat hyödykkeet	10,4	3,3	3,0	0,8	0,8
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	45,9	47,8	47,4	63,5	68,0
Rakennukset ja rakennelmat	319,2	330,6	331,6	504,6	543,9
Koneet ja kalusto	74,9	70,0	87,0	129,0	190,6
Muut aineelliset hyödykkeet	3,2	2,8	3,2	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2,1	4,6	2,3	2,2	8,2
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	32,0	41,3	44,0	41,0	41,7
Arvostuserät	14,6	21,3	22,7	26,4	134,7
Vaihto- ja rahoitusomaisuus					
Vaihto-omaisuus	435,7	419,9	409,4	385,0	661,9
Saamiset	344,8	347,8	424,6	492,0	587,6
Rahat ja pankkisaamiset	72,6	99,3	136,4	43,5	42,0
	1.382,5	1.428,1	1.621,9	1.941,5	2.607,6
VASTATTAVAA					
Oma pääoma					
Sidottu oma pääoma	252,3	269,4	730,7	150,1	190,2
Vapaa oma pääoma	77,1	-26,9	-517,6	-428,9	-16,4
Vakautetut lainat	39,6	39,6	39,6	1,9	-
Vähemmistön osuus	-	0,9	1,4	42,1	69,8
Varaukset					
Kertynyt poistoero	12,0	16,0	22,5	61,7	66,5
Vapaaehtoiset varaukset	20,6	29,0	35,2	48,9	97,1
Pakolliset varaukset	16,9	21,6	19,2	-	-
Vieras pääoma					
Pitkäaikainen	49,7	66,0	75,2	757,0	1.391,4
Lyhytaikainen	335,6	343,8	419,0	1.308,7	809,0
Saneerausvelat	578,7	668,7	796,7	-	-
	1.382,5	1.428,1	1.621,9	1.941,5	2.607,6

Yhteystiedot

STARCKJOHANN OY

Helsingintie 50, 15100 Lahti

PL 54, 15101 Lahti

puhelin (03) 811 911

telekopio (03) 811 9555

Toimialat:

Rakentajan Starckjohann

Sahaajankatu 6

00810 Helsinki

PL 60, 00811 Helsinki

puhelin (09) 759 859

telekopio (09) 7598 5844

Rauta Starckjohann

Helsingintie 50

15100 Lahti

PL 54, 15101 Lahti

puhelin (03) 811 911

telekopio (03) 811 9503

Suomen LVI-Tukku

Virkatie 1

01510 Vantaa

PL 100, 00701 Helsinki

puhelin (09) 82 991

telekopio (09) 870 3681

Auto Starckjohann

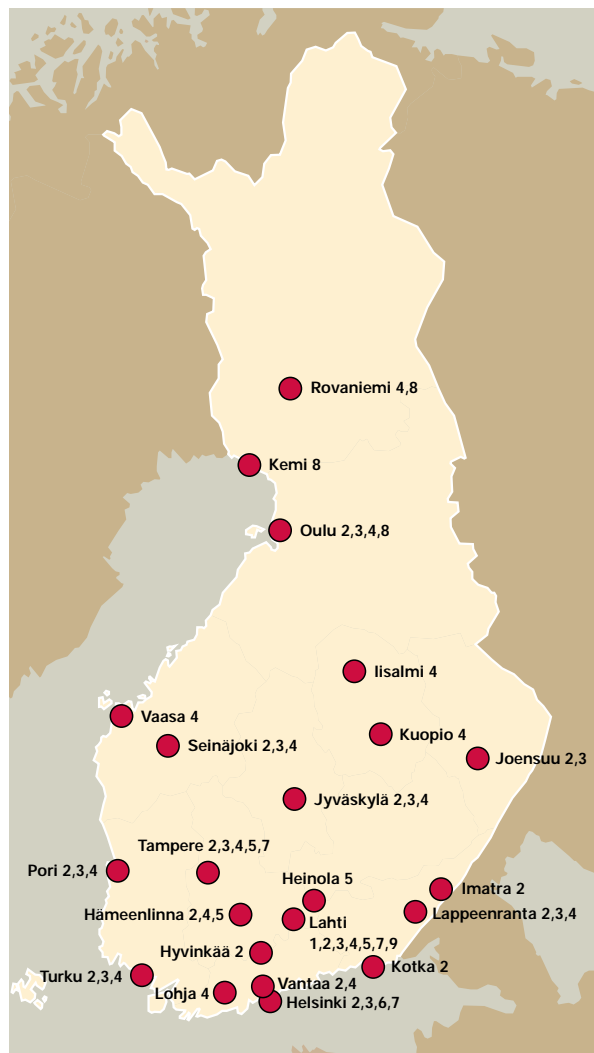
Pohjoinen Liipolankatu 3

15500 Lahti

PL 63, 15101 Lahti

puhelin (03) 751 5515

telekopio (03) 751 5587

Böge Larsen Projects Oy

Hitsaajankatu 9 A

00810 Helsinki

PL 17, 00811 Helsinki

puhelin (09) 755 6211

teleksi 123180 boege

telekopio (09) 755 7710

Laakeripalvelu Oy

Hitsaajankatu 9 B

00810 Helsinki

PL 36, 00811 Helsinki

puhelin (09) 755 7355

telekopio (09) 755 5285

Oulun Pultti Oy

Karhunkedontie 2

90420 Oulu

PL 36, 90401 Oulu

puhelin (08) 321 2200

telekopio (08) 321 2222

Vahva-Jussi Oy

VJ-Kiinteistöt Oy

Helsingintie 50

15100 Lahti

PL 54, 15101 Lahti

puhelin (03) 811 911

telekopio (03) 811 9555

Kotimaan toimipisteet

1 Starckjohann Oy

2 Rakentajan Starckjohann

3 Rauta Starckjohann

4 Suomen LVI-Tukku

5 Auto Starckjohann

6 Böge Larsen Projects Oy

7 Laakeripalvelu Oy

8 Oulun Pultti Oy

9 Vahva-Jussi Oy

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Starckjohann Oy:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 02.04.1997 klo 9.00 yhtiön pääkonttorissa Lahdessa, Helsingintie 50, Lahti. Kokouksessa käsitellään sanomalehdessä julkaistussa kokouskutsussa mainitut asiat. Ilmoituksessa todetaan myös, miten yhtiökokoukseen on ilmoitauduttava.

Osakerekisteri

Yhtiön osakkeista ja niiden omistajista pidetään Osakekeskusrekisterissä osakasluettelo. Osakkaan tulee hoitaa osoitteenmuutokset yms. osakkeen-

omistukseensa liittyvät asiat siinä arvo-osuusrekisterissä, jossa hänen arvo-osuustilinsä on.

Taloudellinen informaatio

Starckjohann julkaisee vuosikertomuksen lisäksi vuonna 1997 kaksi osavuositilintä, jotka ilmestyvät seuraavasti:

- osavuositilintä ajalta 01.01.-30.04.1997 19.06.

- osavuositilintä ajalta 01.01.-31.08.1997 17.10.

Julkaisut ovat tilattavissa postitse osoitteesta Starckjohann Oy, Viestintä, PL 54, 15101 Lahti, puh. (03) 811 911, fax (03) 811 9555.

STARCKJOHANN

STARCKJOHANN OY

Helsingintie 50,

FIN-15100 Lahti

PO Box 54, FIN-15101 Lahti

Tel. (+358-3)-811 911

Fax (+358-3)-811 9555